

افتتاحية العدد

جميع الذين

طالبوا برحيل

النظام .. رحلوا..!

لم يكن متوقعاً أن تكون نهاية السوريين في براري وغابات أوروبا، في قوارب المافيات وعلى شاطئ الموت، وفي برادات تجميد اللحوم، لحوم البشر!..

هذا كانت الأوضاع في سوريا إلى الهرولة، الخوف من المجهول، وفتلت الظاهرة في عموم سوريا، حتى قارب الرقم أتعاب المليونين، وصل البعض منهم، وإنما البعض الآخر في دول أوروبا الشرقي، وتنتظر في الغابات وعلى أرصف محطات القطار، وبات التواد على أطراف حدود مقتولينا وصربيا الشغل الشاغل لعدسات وسائل الإعلام العالمية، لنقل صور الأحداث التي تجري بالنسبة لطلابي اللجوء في الدول الأوروبية والتنمية الكبيرة منهم من الشعب السوري.

نزح الآلاف من دنهن وفراهم في بداية الثورة وأثناء تحولها إلى سكراة باتجاه محافظات سوريا داخلية أمنة لم تصلها نيران بندق المسلمين، ولكن سرعان ما انتشر هذا الصراع في عموم سوريا من مسلحي المعارضة وقوات النظام باستثناء المناطق الکردية ومحافظة السويداء، ومناطق الساحل السوري، حيث لم يزد الكثيرون إلى السويداء والداخل، ربما لأسباب خاصة، وتحولت الهرولة باتجاه المناطق الکردية والتي ما زالت تستقبل النازحين الذين يعيشون فيها مدنها أمنين، وحتى بدا الكثيرون منهم بشراء أملاك الكرد، والذين يدورون بهداياه إلى الخارج!..

نسبة الكرد الذين يذلوا بالهجرة إلى الخارج وإلى إقليم كردستان وتركيا هي الأكبر بين جميع المحافظات السورية، شهدت منطقة الشرق الأوسط العديد من الحروب والمؤارث، ولكن لم تشهد دولهم هذه الهجرة المليونية إلى الخارج، والظروف التي عاشها الشعب الكردي في إقليم كردستان هي الأعلى في شعب، حتى الشعب الفلسطيني لم يشهد تلك الكوارث والحرروب التي شهدتها النظام البائد في العراق ضد الكرد في العراق، ولكن شبيتوا بارضيه، وكانت يزحفون إلى أماكن حودية لدى آخر حتى تنتهي الحرب أو تنتهي عمليات القصف على القرى والبلدات الکردية، ثم تبدأ رحلة العودة وإعادة البناء والحياة إلى قراهم ومدنهم، وكان يماكمتهم النزوح إلى أوروبا والبعض القليل منهم هاجروا إلى الخارج، ولكن مئات الآلاف يهربون على الحدود حتى في الهرولة المليونية التي حدثت في بداية التسعينيات باتجاه الحدود التركية والإيرانية، إلى أن تحرك العالم وقرر إنشاء منفذ دولية تحظر فيها استخدام الطائرات، فعاد الشعب الکردي إلى منزله وفراه في إقليم الأنـ!..

عندما بدأت الثورة في سوريا، هب إليها أكثرية الشعب السوري يطالبون بالحرية والكرامة وكانت الثورة في كل قرفة تتوجه شطاء في الحرارك الثوري، حيث باتت الثورة بعد الشباب الذي قاد المظاهرات في الشوارع، وكذلك الأمر في المناطق الکردية، باتت المظاهرات وكان يشرف عليها وينظمها شطاء طلاب، وكان يزدح على قاع الثورة في جميع المحافظات السورية واستخدام النظام لأناته العسكرية لتفعيل الثورة أول من تركها هم الذين كانوا يطالبون برحيل النظام، حيث هاجروا إلى أوروبا ناشط مقيم في أوروبا «بوستا» على موقع التواصل الاجتماعي يقول أنه سيجدد إقامته كون منها ثلاثة سنوات، وليس مخفياً أن الإقامة تملأ بعد عدة شهور، هكذا فهم بأن هذا الفشل الذي كان يقود المظاهرات هرب وهاجر منذ الشهور الأولى للثورة السورية، وأخرون هاجروا منذ الأيام الأولى، ويصفون أنفسهم بأنهم ثوار وهربوا من بعض السلطات الأمنية، الذي يعلم القاصي والدانى وقراء الجميع أن الثوار يشنعون الثورة ويضمون بالغالي والنفيس من أجلها ولكن ما شهدناه أثناء سنوات الثورة السورية أن الذين طالبوا برحيل النظام هرحو، الذين طالبوا بالحرية للشعب السوري، تمكنوا من قبل الحرية الشخصية لهم في البلدان الأوروبية وأكثر نشطاء الحرارك الشبابيين الذين هاجروا بقوا يشنعون الشعب على الهرولة، لذلك شاهد يوماً حجم الموت الذي يلاقيه الشعب السوري على دروب الهرولة في البحر، والغابات وشاحنات الموت.

كتلة أحزاب المرجعية تعقد لدوة حوارية وسط انتقادات الحضور ...

مشایخ اذا لم تقبل احزاب الحركة الکردية بتفعيل المرجعية، ستضطر الى تبني خيارات أخرى بدلاً عنها: نعمل على طرح مشروع جديد يتضمن تشكيل إطار سياسي جامع يضم كافة الأحزاب الکردية

وتتابع سعدون: «لأن هذه الأحزاب اختارت لها أسماء آخر ويربانها غير البرنامج السياسي الذي يبنينه وينادون به لكن ذلك أفضل ، لأننا كنا ننتظرون منهم اليوم أن يقدموا طرحاً جديداً وروبياً جديداً، فالطريق الذي قدمه السيد مصطفى مشاريع اليوم هو هوك، ولا نرى أي بديل لها في هذه المرحلة ». «

وأوضح مشيخ في حديثه أنه إذا لم تقبل أحزاب الحركة الکردية بتفعيل المرجعية وتطبيع البنود الثلاثة لاتفاقية هوك «ستضطر إلى تبني خيارات أخرى بدلاً منها تشكيل إطار جامع منفتح على الجميع». «

باسم أحزاب المرجعية السياسية الکردية على أننا نعمل على طرح مشروع جديد يضم كل الأحزاب الکردية مقاتلون بمشروعه الأدلة ذاتية الدبرجاطة، لذا لا أعلم كيف اتفقت معهم المسائل الثلاثة في وقت واحد وكيف يمكن لهم التوافق بينها مع العلم أن المشاريع المنشورة في المدى المنظور تختلف عن المنشآت والنظم المجتمع المدني ». «

وأوضح مشيخ في حديثه أنه أدى سعدون ببيانه الذي تبع هذه المحادير، إلى اتفاق بين أحزاب الحركة الکردية وبين جماعة يضم كافة الأحزاب الکردية وتطبيع البنود الثالثة لاتفاقية هوك، «ستضطر إلى تبني خيارات أخرى بدلاً منها تشكيل إطار جامع منفتح على الجميع». «

باسم أحزاب المرجعية السياسية الکردية على أننا نعمل على طرح مشروع جديد يضم كل الأحزاب الکردية مقاتلون بمشروعه الأدلة ذاتية الدبرجاطة، لذا لا أعلم كيف اتفقت معهم المسائل الثلاثة في وقت واحد وكيف يمكن لهم التوافق بينها مع العلم أن المشاريع المنشورة في المدى المنظور تختلف عن المنشآت والنظم المجتمع المدني ». «

الخلافات العلقة بين أحزاب الحركة الکردية وأخذنا على عاتقنا إعادة تفعيل المرجعية السياسية الکردية في ردّه على سؤال مراسلنا حول نهاية كتلة أحزاب المرجعية، متبعون بـ«كل الحالات ستعلّم في حال تغييرها»، أكتنـا منـذـ الـيـومـ الـذـيـ صـدرـ بـتـاريـخـ ٢٠١٥/٧/٢ـ بـاسـمـ أـحزـابـ المرـجـعـيـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ علىـ أـنـناـ نـعـمـلـ عـلـىـ طـرـحـ شـرـعـوـرـ جـدـيـدـ يـضـمـ كـلـ أـحزـابـ الـکـرـدـيـةـ

عندـ كـلـةـ أـحزـابـ المرـجـعـيـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ عـلـىـ أـسـاسـ الـاحـترـامـ الـمـبـادـلـ وـمـحـسـورـةـ فـيـ اـطـارـ حـدـوـدـ حـوـارـيـةـ ضـمـتـ مـتـبـلـيـنـ عـنـ الـكـلـةـ إـلـىـ جـانـبـ حـضـورـ لـفـقـدـ مـنـقـبـنـ وـالـسـيـاسـيـنـ وـالـشـيـابـ فـيـ مـقـرـبـ حـزـبـ الـوـحدـةـ الـدـيمـقـراـطيـ الـکـرـدـيـ فيـ سـورـيـاـ (ـيـكـيـ)ـ فـيـ حـيـةـ قـائـمـشـلـ يومـ ٢٨ـ اـعـصـمـ الـمـصـنـصـرـ وـسـطـ اـنـقـادـاتـ وـجـهـاـ الحـضـورـ لـمـكـثـنـهاـ فـيـ الـكـلـةـ عـنـ الـكـلـةـ

هـذـاـ وـذـاـ بـذـادـ بـذـاتـ الـجـلـسـةـ بـكـلـةـ حـلـمـيـةـ تـرجـيـةـ بـالـحـضـورـ وـيـمـتـنـيـ الـكـلـةـ وـتـعـرـيـفـ بـهـمـ الـسـيدـ حـكـمـ أـحمدـ،ـ تـلـاهـ الـوـقـوفـ دـفـقـةـ صـمتـ عـلـىـ أـرـوـاحـ شـهـادـهـ كـرـهـشـانـ وـثـورـةـ السـورـيـةـ عـلـىـ تـذـكـرـهـ بـذـاكـهـ الـكـلـةـ

عـلـىـ ذـاكـهـ قـدـ ضـمـتـ الـثـورـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ مـشـابـهـ سـكـرـتـيرـ حـزـبـ الـوـحدـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ

عـلـىـ أـسـاسـ الـاحـترـامـ الـمـبـادـلـ وـمـحـسـورـةـ فـيـ اـطـارـ حـدـوـدـ حـوـارـيـةـ ضـمـتـ مـتـبـلـيـنـ عـنـ الـكـلـةـ إـلـىـ جـانـبـ حـضـورـ لـفـقـدـ مـنـقـبـنـ وـالـسـيـاسـيـنـ وـالـشـيـابـ فـيـ مـقـرـبـ حـزـبـ الـوـحدـةـ الـدـيمـقـراـطيـ الـکـرـدـيـ فيـ سـورـيـاـ (ـيـكـيـ)ـ فـيـ حـيـةـ قـائـمـشـلـ يومـ ٢٨ـ اـعـصـمـ الـمـصـنـصـرـ وـسـطـ اـنـقـادـاتـ وـجـهـاـ الحـضـورـ لـمـكـثـنـهاـ فـيـ الـكـلـةـ عـنـ الـكـلـةـ

هـذـاـ وـذـاـ بـذـادـ بـذـاتـ الـجـلـسـةـ بـكـلـةـ حـلـمـيـةـ تـرجـيـةـ بـالـحـضـورـ وـيـمـتـنـيـ الـكـلـةـ وـتـعـرـيـفـ بـهـمـ الـسـيدـ حـكـمـ أـحمدـ،ـ تـلـاهـ الـوـقـوفـ دـفـقـةـ صـمتـ عـلـىـ أـرـوـاحـ شـهـادـهـ كـرـهـشـانـ وـثـورـةـ السـورـيـةـ عـلـىـ تـذـكـرـهـ بـذـاكـهـ الـكـلـةـ

عـلـىـ ذـاكـهـ قـدـ ضـمـتـ الـثـورـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ مـشـابـهـ سـكـرـتـيرـ حـزـبـ الـوـحدـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ

عـلـىـ أـسـاسـ الـاحـترـامـ الـمـبـادـلـ وـمـحـسـورـةـ فـيـ اـطـارـ حـدـوـدـ حـوـارـيـةـ ضـمـتـ مـتـبـلـيـنـ عـنـ الـكـلـةـ إـلـىـ جـانـبـ حـضـورـ لـفـقـدـ مـنـقـبـنـ وـالـسـيـاسـيـنـ وـالـشـيـابـ فـيـ مـقـرـبـ حـزـبـ الـوـحدـةـ الـدـيمـقـراـطيـ الـکـرـدـيـ فيـ سـورـيـاـ (ـيـكـيـ)ـ فـيـ حـيـةـ قـائـمـشـلـ يومـ ٢٨ـ اـعـصـمـ الـمـصـنـصـرـ وـسـطـ اـنـقـادـاتـ وـجـهـاـ الحـضـورـ لـمـكـثـنـهاـ فـيـ الـكـلـةـ عـنـ الـكـلـةـ

هـذـاـ وـذـاـ بـذـادـ بـذـاتـ الـجـلـسـةـ بـكـلـةـ حـلـمـيـةـ تـرجـيـةـ بـالـحـضـورـ وـيـمـتـنـيـ الـكـلـةـ وـتـعـرـيـفـ بـهـمـ الـسـيدـ حـكـمـ أـحمدـ،ـ تـلـاهـ الـوـقـوفـ دـفـقـةـ صـمتـ عـلـىـ أـرـوـاحـ شـهـادـهـ كـرـهـشـانـ وـثـورـةـ السـورـيـةـ عـلـىـ تـذـكـرـهـ بـذـاكـهـ الـكـلـةـ

عـلـىـ ذـاكـهـ قـدـ ضـمـتـ الـثـورـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ مـشـابـهـ سـكـرـتـيرـ حـزـبـ الـوـحدـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ

عـلـىـ أـسـاسـ الـاحـترـامـ الـمـبـادـلـ وـمـحـسـورـةـ فـيـ اـطـارـ حـدـوـدـ حـوـارـيـةـ ضـمـتـ مـتـبـلـيـنـ عـنـ الـكـلـةـ إـلـىـ جـانـبـ حـضـورـ لـفـقـدـ مـنـقـبـنـ وـالـسـيـاسـيـنـ وـالـشـيـابـ فـيـ مـقـرـبـ حـزـبـ الـوـحدـةـ الـدـيمـقـراـطيـ الـکـرـدـيـ فيـ سـورـيـاـ (ـيـكـيـ)ـ فـيـ حـيـةـ قـائـمـشـلـ يومـ ٢٨ـ اـعـصـمـ الـمـصـنـصـرـ وـسـطـ اـنـقـادـاتـ وـجـهـاـ الحـضـورـ لـمـكـثـنـهاـ فـيـ الـكـلـةـ عـنـ الـكـلـةـ

هـذـاـ وـذـاـ بـذـادـ بـذـاتـ الـجـلـسـةـ بـكـلـةـ حـلـمـيـةـ تـرجـيـةـ بـالـحـضـورـ وـيـمـتـنـيـ الـكـلـةـ وـتـعـرـيـفـ بـهـمـ الـسـيدـ حـكـمـ أـحمدـ،ـ تـلـاهـ الـوـقـوفـ دـفـقـةـ صـمتـ عـلـىـ أـرـوـاحـ شـهـادـهـ كـرـهـشـانـ وـثـورـةـ السـورـيـةـ عـلـىـ تـذـكـرـهـ بـذـاكـهـ الـكـلـةـ

عـلـىـ ذـاكـهـ قـدـ ضـمـتـ الـثـورـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ مـشـابـهـ سـكـرـتـيرـ حـزـبـ الـوـحدـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ

عـلـىـ أـسـاسـ الـاحـترـامـ الـمـبـادـلـ وـمـحـسـورـةـ فـيـ اـطـارـ حـدـوـدـ حـوـارـيـةـ ضـمـتـ مـتـبـلـيـنـ عـنـ الـكـلـةـ إـلـىـ جـانـبـ حـضـورـ لـفـقـدـ مـنـقـبـنـ وـالـسـيـاسـيـنـ وـالـشـيـابـ فـيـ مـقـرـبـ حـزـبـ الـوـحدـةـ الـدـيمـقـراـطيـ الـکـرـدـيـ فيـ سـورـيـاـ (ـيـكـيـ)ـ فـيـ حـيـةـ قـائـمـشـلـ يومـ ٢٨ـ اـعـصـمـ الـمـصـنـصـرـ وـسـطـ اـنـقـادـاتـ وـجـهـاـ الحـضـورـ لـمـكـثـنـهاـ فـيـ الـكـلـةـ عـنـ الـكـلـةـ

هـذـاـ وـذـاـ بـذـادـ بـذـاتـ الـجـلـسـةـ بـكـلـةـ حـلـمـيـةـ تـرجـيـةـ بـالـحـضـورـ وـيـمـتـنـيـ الـكـلـةـ وـتـعـرـيـفـ بـهـمـ الـسـيدـ حـكـمـ أـحمدـ،ـ تـلـاهـ الـوـقـوفـ دـفـقـةـ صـمتـ عـلـىـ أـرـوـاحـ شـهـادـهـ كـرـهـشـانـ وـثـورـةـ السـورـيـةـ عـلـىـ تـذـكـرـهـ بـذـاكـهـ الـكـلـةـ

عـلـىـ ذـاكـهـ قـدـ ضـمـتـ الـثـورـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ مـشـابـهـ سـكـرـتـيرـ حـزـبـ الـوـحدـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ

عـلـىـ أـسـاسـ الـاحـترـامـ الـمـبـادـلـ وـمـحـسـورـةـ فـيـ اـطـارـ حـدـوـدـ حـوـارـيـةـ ضـمـتـ مـتـبـلـيـنـ عـنـ الـكـلـةـ إـلـىـ جـانـبـ حـضـورـ لـفـقـدـ مـنـقـبـنـ وـالـسـيـاسـيـنـ وـالـشـيـابـ فـيـ مـقـرـبـ حـزـبـ الـوـحدـةـ الـدـيمـقـراـطيـ الـکـرـدـيـ فيـ سـورـيـاـ (ـيـكـيـ)ـ فـيـ حـيـةـ قـائـمـشـلـ يومـ ٢٨ـ اـعـصـمـ الـمـصـنـصـرـ وـسـطـ اـنـقـادـاتـ وـجـهـاـ الحـضـورـ لـمـكـثـنـهاـ فـيـ الـكـلـةـ عـنـ الـكـلـةـ

هـذـاـ وـذـاـ بـذـادـ بـذـاتـ الـجـلـسـةـ بـكـلـةـ حـلـمـيـةـ تـرجـيـةـ بـالـحـضـورـ وـيـمـتـنـيـ الـكـلـةـ وـتـعـرـيـفـ بـهـمـ الـسـيدـ حـكـمـ أـحمدـ،ـ تـلـاهـ الـوـقـوفـ دـفـقـةـ صـمتـ عـلـىـ أـرـوـاحـ شـهـادـهـ كـرـهـشـانـ وـثـورـةـ السـورـيـةـ عـلـىـ تـذـكـرـهـ بـذـاكـهـ الـكـلـةـ

عـلـىـ ذـاكـهـ قـدـ ضـمـتـ الـثـورـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ مـشـابـهـ سـكـرـتـيرـ حـزـبـ الـوـحدـةـ السـيـاسـيـةـ الـکـرـدـيـةـ

عـلـىـ أـسـاسـ الـاحـترـامـ الـمـبـادـلـ وـمـحـسـورـةـ فـيـ اـطـارـ حـدـوـدـ حـوـارـيـةـ ضـمـتـ مـتـبـلـيـنـ عـنـ الـكـلـةـ إـلـىـ جـانـبـ حـضـورـ لـفـقـدـ مـنـقـبـنـ وـالـسـيـاسـيـنـ وـالـشـيـابـ فـيـ مـقـرـبـ حـزـبـ الـوـحدـةـ الـدـيمـقـراـطيـ الـکـرـدـيـ فيـ سـورـيـاـ (ـيـكـيـ)ـ فـيـ حـيـةـ قـائـمـشـلـ يومـ ٢٨ـ اـعـصـمـ الـمـصـنـصـرـ وـسـطـ اـنـقـادـاتـ وـجـهـاـ الحـضـورـ لـمـكـثـنـهاـ فـيـ الـكـلـةـ عـنـ الـكـلـةـ

هـذـاـ وـذـاـ بـذـادـ بـذـاتـ الـجـلـسـةـ بـكـلـةـ حـلـمـيـةـ تـرجـيـةـ بـالـحـضـورـ وـيـمـتـنـيـ الـكـلـةـ وـتـعـرـيـفـ بـهـمـ الـسـيدـ حـكـمـ أـحمدـ،ـ تـلـاهـ الـوـقـوفـ دـفـقـةـ ص

السجون في روجافاي كردستان... سجن "ديريك" و"جركين" نموذجاً..

صحيفة "Buyerpress" تدخل سجون الإدارة الذاتية في "مقاطعة الجزيرة".

- بعض من هؤلاء السجناء استشهد رفاقنا على أيديهم، ورغم ذلك لا ننظر إليهم بعين الحقد والعداوة، إنما بعين الإنسانية.

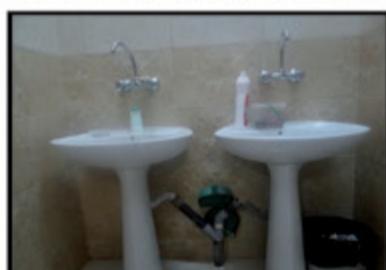
مسؤول مكتب التحقيق في سجن ديريك المركزي - اهمالى أوصلى إلى سجن "جركين".

الكهرباء أحياناً، لذلك ارتأينا أن الفكرة الأنجع هي مراقبة المهاجع بالكاميرات. وعن نوع القنوات المتتابعة قال مدير السجن أنه ليست هناك قنوات محددة مفروضة حتى الآن، لكننا نعمل حالياً على تحديد القنوات المسموح بعرضها، وهناك أحياناً بعض القنوات غير الأخلاقية، التي تسيء للأخلاق، كما أن هناك قنوات سياسية مغرضة مثل قناة "أورينت"، وهذه القناة ستلغى من قائمة

- هناك قنوات سياسية مغرضة مثل قناة "أوريت". فهذه القناة ستلغي من قائمة القنوات المسموح بها في سجون الإدارة الذاتية.

اللقوات المسموح بها في السجن.
وأكَّد مدير السجن أنَّ الأساليب نفسها تصبح
حياناً فريسة لحبائل بعض السجناء الستينين
وعزَّزَ كلامه بقصة رواها: كان لدينا سجين
في قضية سرقة ونصب واحتيال يدعى دوماً
أنَّه مظلوم وأنَّ حقَّه مهضوم، ووضعه المادي
لا يساعده، وأنَّ الأساليب اعتدى عليه وأحالت
عليه، فساعدناه ببعض المصروف وبالسجائر

وحتى يعرضه على الأطباء وثمن الأدوية، ولا زلنا نساعده.. زارته زوجته من... وجلسَت إليه، لا نعرف ما دار بينهما من حديث، ولكن في المرة الثانية اشتكى لدينا أن أسيابيش مدينة (...)؟! راودتها عن نفسها .. قلت أنا من غير العقول والممكن أن يصدق ما تقوله المرأة أو يأخذ كلامها على محمل الجد، لكنها - الزوجة - بشكٍ، وصارت تحلف الأيمان على صدق حديثها، فما كان منها أن أحلانا الموضوع إلى الرقابة والتقصي بعد أن سجلنا أقوالها وأقوال زوجها، وأحيل الموضوع إلى قيادة الأسابيش التي اعتقلت تلك العناصر وأودعتهم السجن، وبعد التحقيق والتمحيص وبمساعدة من بعض المساجين الذين نقلوا إليها خبرًا مفاده أن المدعى قام بهذا العمل كونه كان مدربوناً لattack العناصر التي اعتقلناها وسجناها بناء على دعوى ضدهم، فأطلقنا سراح عناصر الأسابيش.. هذه حالة من **عدة حالات**

مدير السجن: يخضع السجين كل صباح -
عدا يوم الجمعة والاثنين لأنها أيام زيارات
- (اللتهوية والت نفس) في التاسعة صباحاً في
ساحة السجن ومحيطها حوالي ١٠٠ متر
مربع فيها كراسى وبعض الأشجار ومظلة
للجلوس، نجلس معهم، نناقشهم في تقصيرنا
وتقصيرهم، نلتئ لهم متطلباتهم ونطلب منهم
أن يسيروا حسب الخطة المرسومة لهم من
قبلنا، نتبين لهم أننا هنا لخدمتهم ومطلوب
نظام السجن فهي مسعة أيام، لكن أطول مدة
حتى الآن كانت ثلاثة أيام، وأؤكد أنه حسب
ذكر "الفنان" لا لزانا مقصرين؛ يجب أن تلغى
لسجون..!

مع وجية طبخ.. في شهر رمضان المبارك يكون الاهتمام أكبر ، نقدم لهم يومياً وجية من حلويات محلية الصنع، إضافة إلى وجبتين من الخارج كل شهر، وبالنسبة للمدخنين نقدم خيرات بعض النزلاء الذين يكرهون على مستوىات عالية من الثقافة أحياناً. بعضهم يقوم بقراءة القرآن بشكل يومي، كما يحقق للسجين من الأديان الأخرى ممارسة طقوسه الدينية، وزع علينا عليهم كتاب " ماتفيستو الحضارة" ونقوم باستعارة كتب من المركز الثقافي لهم حسب طلبيهم، كما نزودهم بشكل

ولكته قال للصحفي الفرنسي أنه يتعرض للتغذية، رغم أنه لم تكن هناك أية دلائل أو أثار تشير إلى ذلك، وهناك الآن الكثير من الخلايا الناتمة بوعيكم سوالهم عن مدى سوء المعاملة معهم، إن كانوا تلقوا ولو كلمة بذينة من جهتنا. زارتنا منظمة حقوق الإنسان الدولية، وتزورنا أحياناً بين الفينة والأخرى بعض هذه المنظمات.

ومن ملابس السجناء قال: هي موحدة في كل أنحاء العالم إلا لدينا، فالسجن حز في نوع اللبس الذي يختاره، ويسعى أن يجعل من سجوننا الأفضل بين سجون العالم، حتى أثنا نبتعد عن مواجهة السجين بتهمته، فلا نقول له أنت "داعشي"، أو أنت سارق. نضعه في صورة أنه ضيف لدينا وهدفنا هو خدمته وإعادة تأهيله.

ورأى أن مسألة مرافق المهاجر عن طريق عرضنا التقرير على الأساليب العام الذين عرضوه بدورهم على النيابة العامة، والتي فرجت عنه بدورها.. ليس لدينا أطباء نفسيين في ديريك لمعالجة المرضى مهنياً لامتحنرات، والمرضى النفسين، لكننا نقترب منهم بطريقه وذية قدر الإمكان، واقتراحتنا في جتماعنا الأخير إنشاء مركز خاص لمعالجة المدمنين على المخدرات.. نحاول دوماً تقديم كل جديد، حتى من ناحية التطوير، والحديث النقد والتقد المتأتي، وإعادة التأهيل، هدفنا هو الإصلاح، لذلك لم تقابلنا منذ تأسيس سجون منذ ثلاثة سنوات حتى الآن أية مشاكل متعلقة بالأمن والاستعصار والإضرابات كما يحصل في بعض السجون، لأن طريقة التقارب والتواصل مع المساجين مختلفة. عدا بعض سجناء الجريمة المنظمة الذين احتجوا على مدة حكمهم، وكانت أطول الإضرابات

**مسالحة مراقبة المهاجر
من طريق كاميرات المراقبة
مر وارد والغاية منه حماية
سجين والحفاظ على حياته.**

تنشب مشاجرات بينهم أحياناً، أو يحاول أحدهم الانتحار، وقال: نحن نتدخل في الوقت المطلوب. في البداية كانت هناك فكرة وضع مصباح أحمر في المر مر موصول مع كافة المهاجم، وحين حصول أمر طارئ يقوم السجين بالضغط على الزر لتدخل، لكن الفكرة لم تكن عمليةً جاداً بسبب انقطاع دينياً حالياً ٢٦ سجيننا في الجريمة المنظمة في قضايا المخدرات، و ٢٧ في جريمة القتل والمتهم، وفي قضايا الإرهاب والخلايا النائمة ٢٥، والعدد قابل للزيادة والنقصان. تتوارد مدة المحكومية بين القضية الأخرى، قد تصل إلى المؤبد، ولدينا فيها أحكام إعداها جريمة قتل آخر.

٣٠ عن كيفية قضاء السجين لنيومه يقول نائب

س لدينا، ثم نذللهم على التصرف السليم
لسؤال عنه في مركز الأساليب العام أو
حكمة القضاء العسكري، لا ننهرهم على
باب الرئيسي أو نقول لها ابتك غير موجود
بنا.. حقيقة مثل هذا التعامل يخلق لديهم
عوراً بالطعنات، ويجعلهم يغادروننا وهم
على ثقة تامة أن ابنائهم غير موجودين لدينا.
مضى يقول: زيارات القضايا
الرهاوية والجناحية هي بنفس السوية من
تعامل، وأغلب الأهالي لا يعلمون أن
ذنانهم موقوفون لدينا، إلا إتنا وبعد الانتهاء
من التحقيق وتحويل السجين إلى "سجن
بريك"، تقوم بالتواصل مع أهله لتعلمه بان
ذنهم لدينا، طبعاً يكون وقع الصدمة على
وسمهم كبيراً، حينها يؤكدون على عدالة
 شيئاً، وضرورة إعادة تأهيل ابنائهم،
يبيدون ذنهم على التفكير والتصور الخاطئ
حق وحدات حماية الشعب.. عدا عن الزيارة
لسبوعية، يخصص يوم الأربعاء للسجناء
جراء المكالمات الهاتفية مع ذويهم (أرضي
خلوي) لمدة خمسة دقائق.

وقف مدير السجن عن الحديث للحظات،
يتابع متهدأً: بعض من هؤلاء السجناء
يشهدون رفاقاً على أياديهم، ورغم ذلك لا
يظرب إليهم بعين الحقد والدعاوة، إنما بعين
الإنسانية، وحتى المتورطين في قضايا القتل
المختبرات وغيرها، لا تتغير نظرتنا لهم
نقطة لهم كأس الشاي باليديننا... وتترجم لهذا
تعامل الإنساني الفريد معهم فلنبعضًا من
يهي حكمونته، انضموا إلى وحدات حماية
شعب وتوجهوا إلى ساحات القتال وقاتلوا
مسالة، فخرعوا أنفسهم بدببات الأعداء حتى

ضفهم لا أهل لهم، أو يكون وضعهم المادي
سعيفاً، أو لا يزورهم أحد، وبثيراً منهم ذويهم
بيجة سلوكهم الشائن وما افترفته أيديهم،
نا تتتكلف إدارة السجن بكافة مصاريفهم،
مثثال على ذلك إطلاق النبأة العامة سراح
ججين كان قد سرق خمسة آلاف ليرة سورية
ن الجامع بعد تكفلها بإعادة المبلغ، حتى
ي قلت لأحد السجناء يوماً اعتبرني بمثابة
الذك..

- حسب فكر "القائد" لا زلتنا
مقصرين: يجب أن تلغى
السجون..!

سابقاً خاصة بالارهاب، ولكن منذ شهرين تم انشاء هذه المحكمة لمحاكمة الموقوفين على هذه الخلفية، كان معظم الموقوفين في سجن ديريك المركزي يجتمعون في المجمع نفسه، فهنئ عناصر من داعش، وجبهة النصرة، والكتائب المسلحة، والمرهبين، والصوصن، وذلك بسبب قلة الإمكانيات.. التدابير الأمنية التي تتخذها مع هذا النوع من الموقوفين ستكون قاسية وصارمة، وغير مناسبة للموقوفين الآخرين... تم معالجة الموضوع منذ شهرين، ومنذ ذلك الحين لم يعد هناك أي تجاوز، وتحتفل مسؤولية أي شكوى تأتينا على الرضا سوى شيء واحد هو توفر الوقت للتأمل والتفكير.

جاء في لسان العرب: (السجين: الخبن). والمعنى، بالفتح: المصدر. سجنه سجنأً أي حبسه. وفي بعض القراءات: قال رب السجن أحب إلى". والسجين: صاحب السجن. والجمع سجناء وسجنن). السجن سلب الحرية لإنسان بوضعه في مكان يقيد حريته، وهو طريقة لاحتجازه بموجب

لدينا في سجن ديريك حالياً 26 سجينًا في الجريمة المنظمة، 7 سجينًا في المخدرات، 99 بجريمة القتل المتعمد ، وفي قضايا الإرهاب والخلايا النازمة 25

وبحصوص الزيارة فقد خصص يوم الجمعة لزيارات السجناء المحكومين في القضايا الجنائية، ويحق لأى شخص زياره السجين مهما كانت صفة القرابة سواء أكانوا من الفرع أو من الأصدقاء أو حتى الجيران، وذلك بموجب البطاقة الشخصية، شريطة لا يتجاوز العدد (٣) أشخاص عدا الأطفال، ومتتها ساعة، تقام خلالها للزائر خدمات الضيافة، في ساحة السجن تحت المظلة المخصصة للزيارة.

أما السجناء الموقوفين في قضايا الإرهاب فقد خصص لهم يوم الاثنين، والمثير في الأمر أن معظم الأهالى الذين زاروا أبنائهم اندهشوا من نوع المعاملة التي تطبق بحقهم وما كانوا قد سمعوا عنها في الخارج، حيث كان يشاع أن كل جثة مشوهة أو محترقة أو قضت تحت التعذيب إنما هي بفعل أعمال وحدات الحماية الشعبية "المتوحشة" حسب أقوالهم، ومعظمهم كان قد فقد الأمل بحياة أبنائهم ولكن حينما التقوا بهم في السجن، لم يصدقوا الأمر، وحين أكد السجناء لذويهم أنهم لم يتعرضوا لأي إهانة أو تعذيب بدا لهم ذلك كالحلم.

وأضاف مدير السجن: تزورنا أحياناً نساء يبحثن عن أبنائهن، تستضيفهن في إدارة المركز، نشرط لهم الحديث حول وضع ابنهم ومشاركيه شرب الشاي، حتى تثبت لهن أنه من أزاد بأهلك سوءاً إلا أن يُسْجَن أو يُعَذَّبَ أليئم".

ويقول الزعيم الإفريقي نيلسون مانديلا: "في بلدي نذهب إلى السجن أولًا، ثم نصبح رؤماء". وهذا يعني أن السجن ليس للمسيئين فقط، بل كما قال محفوظ قد يكون "نبيل الأخلاق" ما أوصله إلى السجن.

تتوزع اليوم في "مقاطعة الجزيرة" حوالي ست عشر سجناً، ثلاثة منها مركزية هي سجن "الدرابيسية المركزية" ، وسجن "جركين" يقام على قائمتين، وسجن "ديربروك المركزية" والذي كان فيما مضى، معروفاً بمعامله القاسي مع السجناء. وعن هذا السجن يقول جوان ابراهيم القائد العام لقوات أسايبيش روحاقاً في المقابلة التي أجرتها معه صحفة Bütnerpress ونشرت في العدد (١٦) تاريخ ٢٠١٥/٤/١ "لم تكن هناك محكمة عسكرية

وحشة
لبوءة عند الفالة ميركل
زاوية يكتبها: طه خليل

«هم يأتون إلى بلادنا رغم أن مكة أقرب إليهم»، قالت هذا الكلام المستشارية الألمانية إنجلترا ميركل، في معرض تعليقها على ما يلحق بال מהجرى واللاجئين الفارين من نعم «الإسلام» و «دولته» أو من بربرة العصر وطغاة الاستبداد في الشرق العربي والإسلامي بشكل خاص، وقضية اللجوء أو الهجرة قيمة قيم الإنسان، فمنذ أن وجدت السلطة وجده ضحاياها، فمنهم من حارب وناضل واستشهد لنغييرها، ومنهم من يأس من التغيير فيتم وجهه شطر المهاجر هرباً من الملاحقات والقتل، وبالطبع لم يتضرر الجوء على هذا النسب، فئة أسلاب إثنية ودينية واقعية وثقافية وغير ذلك، إلا أن اللاجي كان هو نفسه، وكانت المعاناة هي نفسها، ومنذ يومها «الشرق المسلم» ينزع طاقاته، ويضخه باتجاه «الغرب الكافر».

كانت المانيا ولا تزال وجهة الأكثر إغراء بالنسبة لللاجئين لما سنته من قوانين تتناهى مع المهاجرين لجذب اليه العاملة لاسباباً بعد حملة سنوات الإعصار التي تلت الحرب العالمية الثانية، ولاشك أن قضية الهجرة أو اللجوء انتصت واحتذت أعداء تجارية أو شبه تجارية، فوجد مصطلح تجارة البشر، أو تجارة التهريب، والتحايل على السفارات والقنصليات الغربية للحصول على تأشيرات دخول، لينطلق بعدها الراzier إلى بلاد أخرى كلاجي، كان للفرد تصييم الأوسع من الهجرة على مدى سنوات القهر، لاسيما في شمال كردستان وجنوبها، بسبب الثورات الكردية، وقمع السلطات المختلفة للشعب الكردي، وبالطبع لم يهاجر فقط من تعرض للظلم أو الاضطهاد، حيث صار اللجوء أشبه بتفاحة تداولتها الفاتقيرة فطعاً بالغلو، أو بالوصول إلى جنات الغرب التي ما فتى المهاجرون يعذبون على أقوالهم برسال حصادات «الجوندر» وتراتورات «الفورترشيت» الألمانية، لتهب الأرض نهباً، «فيتكس» الألب في الجزيرة « غالاه » في المصافات تحدثنا عن مأثر الآلات أرسلها ابنه المصنوع الماني، فينطير الآخرون إليه بحسب ظاهر، وما أن يعود الرجل منه إلى بيته حتى يهجم على عصمه زوجته ليبيع ذهابها ويفقدمه مهراً لمهرها يوصل ابنه إلى بلاد العمدة ميركل، لعله يرسل هو الآخر حصادة للأب المقهور.

ومنذ أربع سنوات في روجافاني كردستان وسوريا سار الفرار من البلد حاماً لدى الكثرين ولكن أسبابه وميراته، فمنهم من يهرب لأنه يعاني من «أسيابه بـ يـ د» بعد زوال «النظام» وعنه من يفرّ من كتاب يكسرهون أرجل بعضهم، و منهم من يريد أن يلحق بركب المتنفسين والكتاب والصفحين الذين ينعمون بانتربت سريعة وحرية يضعها الأهلون هنا، لم لا فكم من أنساف رجال وأنصاف متعلمين وأنصاف شر و معهونين غادروا هذه الأرض وما أن حطوا رحالهم عند الخالة ميركل حتى استضافتهم قاعة أورينت وكتب تحت صورهم «كاتب وشاعر» أو حتى «أمين عام أو سكرتير جزب». وهذا هنا كان أضعف أن يبيع الفلاح في سوق الجمعة الذي كان من قبل مكاناً لظهوراته.

هذه الأرض نصل الروح، ومن لا يتقنائق الروح سيلحق بالعمة ميركل، وسيمدحها طويلاً وهي تندم له خيمة ينام فيها، وبيت خلاء يقف على طاوله ساعات كي يبني السيريانكي والصومالي والكيني والداعشي خراء، ثالثاً أنه قبل أيام كان يتحدث عن ثورة أشعطها بوجه الطاغة و أنسس جيشاً مغوار لبناء «كورورستان» تطلع فيه الوار، وترمي واوه هيفاء وهي على مزاييل التاريخ، يا لوحشة الأرض.. يا لوحشة الائتماء البهتان، يا لوحشة زمزأ حضره أبلونا لنا من مكة آل سعود.

هبة لذلك المدى
أن يحقق بغير الندى
فيعبر بروح
تعطرت بالشذى
تكل هامت عشق
بنور السنما
وتبرق مع كل همسة
بريق من ضوء تحفل
بسحر المنى
ليرسم في خيالات الوجد
ماتلaf من هيجان بحر
منك دنا
لترتوني العروق
من موجة
عانت أزاهير الصب....

أرتاح من خاطفي طفولتي
عشنا وكنا أيام
في عبر بروح
أحياناً أفتح نفسي
باتئي ميت
وأكثير الغموض من حولي
أهقنا الماضي في عقولنا
بجماله المتريخ في عقولنا
نحن المسجونون
في ظلمة الروايا
الضيقة
ككوفي على قيم سيبان
وتنساعل متى
ذرى الألوب مشرعاً
ونرى أحلامنا وصورة الغد
حيث حياثنا قيد الانتهاء
ولحظتنا الأخيرة في مسلسل الحياة
فانا موجودة حولي شراسة وحش
باحث عن وجودي
في عزي الحياة
وتحت الجودي أغفو
أشتم عبق دماء العشاق
لا معنى لوجودي
وأنا ثمل في الغربة
الغربة التي أهقني
باللاؤ عن
يهتز كياني
بقاء أمي
وهي تنتظر إبلي
من ضياع العمر
إله الصراح بين الوجود واللاوجود
بين الحياة واللاحياة
بين الأبيض والأسود
نعم إنه ليس عالقنا
نعم إنه ليس عالمنا..

من كل المتأهله

من التردد
من معابد الجن
والكرياء
ومن كل الخطاب والخدع
رسمت أجidge الحياة
لغة إليك
منها بدأت ترافق زرادشت
كل الصباحات انكسرت
 وكل الفراشات رقصن
بعدنوبة ولذة
للقائك
ايا رنده - تي
مددت يدي إلى آخر
ضفائرك
أغنى لك
ليلاء طولا
بلون كل الأزاهير
والفراشات العذراوات
أقبل نهايات ضفائرك
وفي ساعات الوداع
أقض من تقاحات الخطينة
لحن الغزل .....
ايا رنده - تي

رسنتك فوق الماء كالآلية
وفي ذاكرتي المنكسرة
حملتك مثل أوجاع أمي
كالحان قيثاري
المترهلة
ايا حلمي المرتحل
خلف بوابات العشق الليالي
قصصت عمرى
وجزائه
كي أنم تحت ظلك
طردتي الشمس
لحن ظلك
وسيقى..... قامة
واحة
لكل مواولي
واحزاني .....
التاريخ .... ضد مجهول »

و عند الجوع منها يأكلون
مع فارق
«كل يأكل من رب الآخر»
و أعلم جداً أن الله يوماً سيقسم ظهورهم
وأربابهم ***

الرجلة ليست فطرة
إنما مجرد مرتبة
تمنح على دفعات
ويمقدار اعتبارهم لهمس النساء
والأنوثة ليست فطرة أيضاً
بل مرتبة تمنح دفعات واحدة
لأكثرهن بعده عن الكرياء
يتشبهون بجاهليه ابن الخطاب
يسعنون تمثيلاً للأرباب

الجريدة
(براهيم حمو)

- في دوما.. الجريح يسعف الجريح ، الميت يدفن الميت، الأجساد التي شابت أعضائها أصبحت جسداً واحداً ..
- مدرب الفترة الذي أنهى أي شيوعي كافر وما «يعرف الله»، اليوم هو بالغرفة رقم ٢٣ في إحدى المآهيمات بالمالطا وبكر سوري ..
- أخطأ أبي في تربية وطنيه وهذا أنا مارس نفس الخطأ مع أبني ومتذكر أن أبني سيرتك نفس الخطأ .. سيلون جيل كامل لا يعرف ما

صدقيا صديقي الذي يسكن هناك في القرية التي ..
أصبح أهلاً يُعزفون الحرب بـ «خبـ فـاـقـ»
يكتب لي كل صباح أردت أن أجمع رسائله في عمود جريدة ونسـيـتـ أـنـهـ هـاـكـ يـجـمـعـونـ الأـعـدـاءـ لـمـخـيـاتـ النـازـحـينـ !ـ

في هيكـلـ اـنـشـوـيـ الـفـيـلـةـ أـمـسـيـ وـاحـضـرـيـ دـائـقاـ بـعـضـيـ إـلـىـ رـمـسيـ شـهـرـةـ أـنـتـ كـالـاحـلـامـ نـاـلـيـةـ عـنـ كـلـ مـاـ قـبـلـ فـيـ صـمـتـ وـفـيـ هـمـسـ فـمـقـنـاكـ عـرـبـيـ لـوـ سـمـاـ قـلـمـيـ وـوـجـنـاكـ الحـمـسـ لـوـ رـمـهـاـ كـنـسـيـ صـلـصـالـ بـارـقـةـ الـغـرـ اـحـتوـتـ قـسـماـ

من خمرة سطعـثـ نـوزـاـ منـ الـكـلـ وـرـيـقـ ظـيـ - وأـيـمـ اللـهـ - صـافـيـةـ تـوـقـدـتـ نـهـاـيـاـ فـيـ رـعـشـةـ الـغـنـسـ أـرـيـدـ عـشـقـاـ كـافـاـغاـ عـيـرـ مـذـخـرـ كـاخـرـ النـبـلـ أـجـلـةـ عـنـ الـقـوسـ مـحـارـبـ مـلـ مـلـ مـنـ رـصـدـ الـتـرـوـبـ وـلـاـ يـرـقـبـ فـيـ خـرـ وـفـيـ قـرـنـ هـذـاـ الـوـنـيـ حـشـرـجـاتـ الشـوـقـ لـاهـةـ أـنـيـ عـشـقـيـ وـمـشـكـاـهـ الـطـلـيـ نـفـسـيـ فـيـ هـيـكـلـ اـنـشـوـيـ الـعـيـنـيـنـ وـالـخـيـسـ بـدـثـ ضـبـائـيـةـ الـعـيـنـيـنـ وـالـخـيـسـ عـشـارـ مـذـ خـيـطـثـ أـقـونـةـ مـدـاـ فـيـ مـعـيدـ أـيـدـ الـثـلـيـ بـلـاـ قـدـنـ

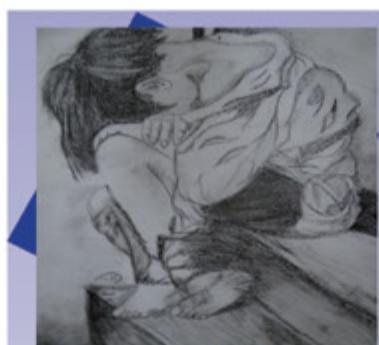

لازال قلبي مخلماً سينتني
يكاد أن يكون رضينا
على صدر جفث فيه
ينابيع الحياة
لم لم تسألني يوماً
بان قلبي بات متعيناً
بحـ أـعـرـافـ الشـغـ لـدـيـكـ
لم تـغـ مـلـكـتـيـ
تسـتوـعـ الـأـمـوـاـجـ الـثـانـيـةـ
فيـ كـلـ لـحـظـةـ

لازال حبك على أورتار قلبي متعطشاً
و قلبي كفـلـ ثـانـيـ
يناهض الخصوم
بـبـصـعـبـ أحـجـارـ مـتـنـاثـرـةـ
عـلـىـ أـرـصـفـةـ مـمـزـقـةـ
لا تـجـمـلـ اـسـمـاـ وـلـاـ عـنـوانـاـ

لا زالت الكلبة عنوان الفؤاد
ـ سـيـتـيـ
ـ عـلـىـ مـشـرـدـينـ
ـ بـيـنـ سـيـاجـ شـانـكـةـ
ـ وـانـتـهـاـكـ حـرـسـ الـحـدـوـدـ
ـ لـمـ الصـمـتـ حـتـىـ الـآنـ

استـفـسـريـ
عنـ قـلـوبـ هـوـلـاءـ الـمـعـتـدـينـ
سـاقـولـهـاـ لـكـ
أـنـهـمـ بـاتـواـ عـوـلـاـ مـفـرـتـسـةـ
ـ فـيـ أـدـغـالـ تـسـوـدـهـاـ قـوـانـينـ الـمـوـتـ
ـ لـاـ زـالـ قـلـقـلـاـنـ سـيـتـيـ
ـ لـاـ حـدـودـ لـدـنـيـاـيـ
ـ فـيـ وـطـنـ
ـ مـنـدـ اـمـدـ بـعـيدـ -
ـ يـمـجـدـ الـثـرـرـ

بلغ شهره ليثبت للجميع أن هناك فنان مبدع اسمه «محمد هرو» يحب الحياة والرسم ولن تقف إعاقته في وجه طموحه، لإيمانه بأنها في الجسد وليس في العقل، لذا بإمكانه وإمكان من يشبهه في الإعاقه حسب رأيه - أن يصفعوا العمجات، وقد انتد «هرو» في ذلك من العالم، البريطاني ستيفن هوكتن - أبرز علماء الفيزياء النظرية، الذي أذهل العالم - مثلاً له. يذكر أن الفنان محمد هرو يعاني من ضمور عضلي شديد يتطور مع مرور الزمن وهو الرابع بين أخوته في الإصابة».

غرضت أعمال هرو في عدة معارض أقامتها له بعض الجماعات في محاولة لدعم إمكاناته الصغيرة وهو في سن مبكرة، مدعى برسم لوحات بحجم الوان والتصميم فزادت من معنوياته، ومن هذه الجماعات «جمعية روبي، مركز زلال، جمعية هيلين، جمعية جورمك، مركز المحاجنة» التي لم تكن منها تلك الإعاقه التي فاجأته وهو في العاشرة من حياته، وكان آخرها المعرض المشترك الذي أقامتها جمعية جورمك هرو في لوحاته طابع الحزن كمحاكا لصورة الواقع المعاش، وكان اعتماده بالجملة على اللون الأسود، والذي حظي باعجاب الكثيرين. ولم تدخل عائلته في تشكيله بل حرصت على تنمية موهبته وصقلها، فطموحه هو

الفنان محمد أحمد هرو، ابن قامشلو، ظهرت لديه موهبة الرسم وبخطوه ناعمة كاتمه الصغيرة وهو في سن مبكرة، مدعى برسم لوحات بحجم الوان طفولته، لتنمو رغفته على الأحلام، تماماً كما يلقي بالقطاب في الظل، افتتحوا منصات لإطلاق الخام، أنقوا باستعارتهم فوار لتنفس الشر تماماً كما يلقي بالقطاب في القتال، وارفعوا رياضات الجمال وهلوا عالياً عن كل نصر.

«هـرـوـ» أـنـتـ هـاـيـاـ رـيـسـاـ عـشـرـاءـ .. يـرـسـمـ مـنـ ١٤ـ عـاـمـةـ .. صـيـاـنـاـ

ـ غـرـبـ الـشـمـسـ لـهـيـنـيـنـ وـالـخـيـسـ بـدـثـ ضـبـائـيـةـ الـعـيـنـيـنـ وـالـخـيـسـ عـشـارـ مـذـ خـيـطـثـ أـقـونـةـ مـدـاـ فـيـ مـعـيدـ أـيـدـ الـثـلـيـ بـلـاـ قـدـنـ

Sergotar

Zû Bû Şoreşger..

Zû Jî Bû

..Revoker

Er.. mixabin ev di şoreşa gelé Sûriyê de çêbû! Ü bi taybet di şoreşa herêmên Kurdi de ku li diji rejîma Sûri rabûn çêbû! Li kolanen bajarê Qamişlo qîn û qiyamet roja înê radibû, şoreşgeran şeva êvara înê nedirazan, kar û barê roja xwepêşandanê dikirin, yafte, al, ne-pox, av, wisa ji xwe re her tişt amade dikirin.

Odeyêن ragihandin jî dihatin amadekirin, telfîf ji Ewropayê nedisekinîn, her kes edî tiliya xwe li doba vê şoreşê dida..!

Berî ku şoreş li Sûriyê biteqeq, li çend welatên erebî vêket, helbet mirov bi hemû hûrbîniyêن wan şores û şoreşgeran nizane, lê tiştâ ku dihat şopandin û ragihandin dihat dîtin û şirovekirin.

Li Libiyayê despêka herî awarte û zehmet ew bû, ku gelê Libî rahiştin çekan û li diji kujtarêن Qezafî sekinîn, û beravanî di ber xwe de kirin, gelek neçû Qezafî kete destî wan şoreşgeran de û hate kuştin, militê Libî xwediyê oposisyonek normal û jêhati bû, li gelê xwe veheviya, û di cihê rizgarbûyi de rûdiniştin û diji rejîma Qezafî disekinîn, ewqas wêrani, kuştin, û kujtar jî çêbûn û miletê Libiyayê koçber nebû.. Tenê berê xwe didan dewletên ser sînorê welatê xwe hetanî ku şer û kuştin raweste û edî vegerin xaka xwe û bi sedî raporan hatin weşandin, miletê Libî digotin em narevin, em ê li xalak xwe vegerin, Libiya welatê me ye..! Helbet her kes jî dizane ku berî niha qaçaxçıyan Libya kîrbûn riya bazdanê û di ava deriyayê re dibîn İtaliyayê, û pir hêsan bû. Lê miletê Libî ew nekir û me jî nebihist ku bi sed hezaran Libî koçber bûne..

Her wisa jî li Yemenê şoreşa herî Aştiyane di nav şoreşen buhara erebî de, em tev dizanîn ku jî roja roj de miletê Yemenê hemû çekdar e, çi tifing û ci xencer ji hemwelatiyên Yemenî qut nabe, û şoreşa wan jî mîna hemû şoreşen Buhara Erebi berê wê dan çekdaryê, û di çend mehîn bûrî de me dît ku çawa dewletên Erebi û Emriki bi wan re berê firokeyen xwe dane Yemenê li diji Hosîyan ku dewleta İranî alîkariya wan dikir, û bi hezarn cih û dever hatin wêrankirin, hîna jî şer berdwam e, lê disa gelê Yemenê koçber nebû, û ji wan re jî pir xwese, ew bixwe jî li şer deriyaya sipî ne, û hêsan e çûna wan bo Ewropayê lê neçûn, û bi sedan çalakvan û şoreşvanê şoreşa Yemenê hin di hundir de ne, û hîn jî aktiv in.

Li Misrê jî wisa bû, şer jî qewimî û desthilat ji herî, û rîexistina Ixwanan dixwestin şoreşê bidizin, û di hilbijartinan de ji biser ketin lê nihta wan ne dimuqratî bû ji bo şoreşa gelê Misrê, kesek ji çalakvan û şoreşvanê şoreşa Misrê nereviya û koçber nebû, yekser berê xwe dan silakan, doza herifandina serokatiya Mûrsî kirin û biser ketin, niha welatê xwe ava dikin.

Li rex me û li hemû xaka Sûriyê berî her kesî şoreşer û çalakvanan baz dan û koçber dibûn, ën ku doza azadiyê ji bo Sûriyê bitevahî dixwestin, ji xwe tenê re azadî çesipandin û koçber bûn!! ën ku berê xelkê dan zikakan ji bo xwepêşandanen reviyan, û niha li welatên Ewropayê jî bi şort û birûtelan derdikevin xwepêşandanen!. Wê çawê şoreş bê şoreşgeran biser bikeve ezbenî..!!?

Dîmen Ji Teqîna Qamişlo Ye..

Hene Yêñ Ku Mirinê Dikin Jiyan

Azadiya Çapemeniyê Li Deverê Me

*Sirwan H. Berko

"Rûdaw û Orient du alavên ragîhandinê yên mezin û bi bandor in. Herdu jî xwedî ejendeyên siyâsî û leşkerî yên eşkere ne. Ejendeyên herdulyan li dijî ejendeyêm Birêveberiya Xweser in!"

Rêxistina Peyamnêrên Bêsinor her sal pivana azadiya çapemeniyê li seranseri cihanê diweşîne. Jî nav 180 dewletan Sûrî di sala 2015ê de di rêza 177ê de bû. Tenê li Turkmenistan, Koreya Bakur û Erîteriya rewşa çapemeniyê di vê salê de ji ya li Sûriyê xerabtir bû. Di salên 2014 û 2013an de ji Sûrî di heman rêtê de bû. Anglo di van sê salên dawî de rojnamevan li Sûriyê di xetereke pir mezin de dijîn. Gelek hatin kuştin, revandin û birindarkirin. Çarenivîsa hin rojnamevanên Sûrî û biyanî yên windayî ne diyar e, çi li deverên rêxistina Dewleta İslâmî – Daiş be, û çi jî li deverên li jêr desthilatdariya rêjîma Sûriyê.

Rewşa çapemeniyê li Bakurê Sûriyê, bi taybetî li deverên Idlib û Helebê, ji ya li deverên rêjîmê ne zêde baştı e. Hêzên opozisyonê yên İslâmî li wan deveran azadiya çapemeniyê û nerînê qebûl nakin, em bi wan wîk dijîmî ji xwe re- hefteyan li peyamnêrên Rûdaw û Orient News kar qedexe kir. Rûdaw û Orient du alavêngihandinê yên mezin û bi bandor in. Herdu jî xwedî ejendeyêni siyasi û leşkerî yên eşkere ne. Ejendeyêner herduyan li dijî ejendeyê Birêveberiya Xweser in. Ev yek di nûçê û raportên wan de eşkere xuya dike. Ev ejende rê liber pişeyîbûna wan digire. Mirov nikare ji alaveke ragihandinê bixwaze ku bê alî be. Lê mirov dikare ji wan bixwaze ku pişeyî bin, rastiyan neguherin û wan nêxin çarçeweyêne rast de. Rûdaw û Orient vê yeke dikin, û bi me-best. Rojane mirov dikare bibine bê çawa herdu alî dûr dikevin ji armanca agahdarkirina welatiyan, û israr dikin li ser teşwîskirina welatiyan. Lê ma gelo qedexekirina kar li peyamnêrên wan çareserî ye? Na!

Teknik iroj ewqas pêş ketiye, kumirov dikare dengê xwe ji dawiyî dînîyûnê di çarîvelkê de higîbîne

ew bi wan wek dijmin ji xwe re dibinin. Tekez ne ev azadî bû ya ku welatiyên wan deveran dixwest dema serî li dijî rîjîma Sûriyê hil-
dan. Şoreşa li Sûriyê di destpêkê de şoreşa ji bo azadiyê û rûmetê bû. Ne şoreşa ji bo bicikirina si-
stemeke diktatorî ya islamî li şûna
sistema partiya Be'es.

dinyayê di saniyekê de bigihîne
aliye din ê dinyayê. Her desthi-
latdariyek ku peyva demoqratî bi
navê xwe ve girêdide, an xwe de-
moqrat dibîne, gerek bikaribe van
alavên ragihandinê û xebata wan
tehmûl bike. Tenê qanûn dikare
mafê herkesi biparêze. Qanûnek
ji bo ragihandinê li deverên me-

Mirov tene li deverêن Cezîrê û Kobanî dikare bêje ku azadiya çapemeniyê, ragihandinê û derbirinê heye. Mirov nikare ku li devera Efrînê heman rewşa azadiyan peyda dibe. Ez bi xwe neçûme Efrînê û nikarim tekez bikim bê rewş li wir çawa ye. Lê Efrîn devereke girtî xuya dike, û dengen cuda jê dernakevin. Hêvi ew e ku ew ji xwe re Cezîrê bikin minak û derfetan ji bo azadiya çapemeniyê peyda bikin.

Ji bo ragihandîne li deveren me pêdiviyeye lezgîn e. Desthilatdan û alavên ragihandinê dikarin bi hev re li çareserîyan bigerin. Da ku desthilat qanûnan li gor ejen-deyên xwe saz neke, pêdivî ye ku kesên serbixwe di çavdêriya binpêkirinan de û herweha di biryarstendinê de beşdar bin.

Divê danûstandina bi alavên ragihandinê re ji asta keyfî derkeve û bikeve asta qanûni û medeniî. Divê berdewam bê misogerkirin ku rojnamevan bikaribe karê xwe

Birêveberiya Xwesr berî çend

Rojvalayê Kurdistanê

Min postek hevalekî xwe bi navê "Rojvala" li ser Facebookê xwend di heman rojê de min daxuyaniyên Ilham Ehmed ji malpera Welati re xwendin.

Hevalê min amaje bi rewşa xirab ya niha li Rojavayê Kurdistanê dike çi ji aliyê xizmetguzariyê, çi ji aliyê kêşê û nakokiyên di navbera hêz û aliyên siyasi de, û gazî dike ku Rojava nebe Rojvala ji pistaciuwan xwe yên resen.

ji nişteciyên xwe yên resen.
Ilham Ehmed jî ku yek ji ser-
kirdeyên Teyvîra, Cîvaka, De-

kirdeyen Tevgera Cîvaka Demokratik a Tev-Dem'ê ye iro 15 tebaxê ku roja bîranîna 31emin destpêkirina xebata çekdarî bû ji aliye Partiya Karkirên Kurdistanê PKK li dijî dewleta Tirkiyê bi armanca serxwebûna Kurdistanê desipê kir û bi hin daxwazin ne diyar gîhaye vê qonaxê, ji malpera Welati re çend daxuyanî dabûn û eşkere kirbû ku “Çi kesê xwe di hindirê Rêvberiya xweser de nebîne bera cihê xwe li dervî Rojavavê Kurdistanê bibîne.”

Rojavaye Kurdistanê bûme.
Ev rewş tişteki tîne bîra min dibe
ku bi her kesî re çêbûye, dema
ku ez li Postê siwar dibûm, heger
ez di kursiya dawî de rûdiştüm

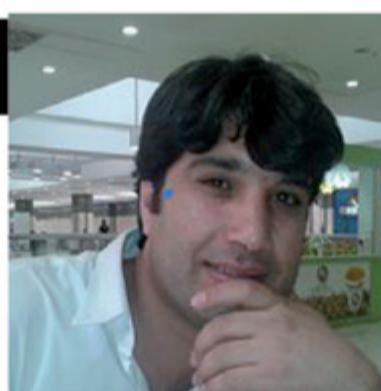

rina karê xwe bitirse. Di heman demê de divê misoger be ku rojnamevan bi rastî şareza be û pişeybe. Beşdarbûna di karên siyasi i leşkerî de rasteqiniya rojnamevanî têk dibe. Û rojnamevan jî divê qebûl neke ku karê wî ji bo ejendeyên siyasi û leşkeri bê bikarınan.

Gerek rojnamevan qebûl neke ku
ew bi pereyêن siyasi bê kirîn. Azadîya
çapemeniyê û derbirînê ne
tenê ji aliyeķî ye. Aliyek din ê wî
heye: tevgera bi berpirsyarı. Ew
erkek bingehîn ê rojnamevanan e.
Birêbebiya Xweser baş dik
ku ew rê dide azadiya çapeme
niyê. Serketineke bo me tevan ku
rojnamevanêن ji seranserî cihandî
tên devera me û li ser êşa me di
nivîsin. Li devera me azadiya çapem

pemeniyê heye û divê em vê yekê biparêzin. Lê divê em ji bîr nekin ku binpêkî rina maşen rojnamevanan jî aliyê din ê meseleyê ye. Çendin ew kêm bibin, û nemînin, ewqasî em ê bi serbilindî li seranserî cîhan bêjin ku em li herêmekê dijin ku rojnamevan dikarin bi azadî lê kabi bikin. Em naxwazin ku rêxistinê cîhanî mîna Peyamnêrên Bêsinô navê devera me bixin listeyên de verên ku maşen rojnamevanan 1 wan têن binpêkirin. Em dixwazin ku navê devera me ligel welatê Skandinavî di rêzen pêşî yên pîvana azadiya çapemeniyê de bêr dîtin. Ne di rêza dawî de ligel Sûri Koriya Bakur û Erityayê de!

*Birêvebirê Cibicîker ê Sa
ziya ARTA ji bo Ragihandin û
Pêşdecûnê

Idris Hisel

di hindirê welat de mane hêjay/ jiyanê ne li welat.

Civakek li cîhanê tineye ku tenê
reng û dengek be, û ci tevger û
partiyên ku xwestine welatekî yan
civatekê bikin bi yek deng û reng
bi serneketine û bandorekî nerêni
li sor cîvâkî histina.

li ser civakê hiştine.
Şoreş û şoreşvanê rasteqinê
mîna goranbêjane li ber sitranê
wan her kes kêfxwêş dibe, mile
bi tevhî nabe şervan û şoreşvan
lê şoreşvan û şervan gereke we
latan xwêş bikin da ku her kes
karibe tê de bijî ne bi tenê ew
kesên xwe wek wan şoreşvan û
şervanan dibînin, û ji ceynê kaniyô
avê vedixun heger wê her kes
bibe şoreşvan êdî wate jî şoreşê re
namîne.

Gotarêñ Weşandî Nerînêñ Xwediyyê Xwe Ne

Hunermend Se'îd Gabarî ji Bûyerpress Re: Şarîbana Kurdî û Sivan Perwer Stranê Min Dizîne..! (1-2)

- Strana min a yekem ji gotinê helbestvan Hadî Behlewî bû binavê "Ji Bo Xatirê Her Du çavan Dil Ketime Hemû çava".
- Wê demê tu kesî pirtûkên Seydayê Tîrêj nedixwendin, min bi riya stran û kasêtê xwe helbestên Tîrêj di nav millet de belav kirin.
- Ji berjiyana gunditî û hejariyê çavê min kul bûbûn û hêdî hêdî ez kor bûm, anku ev nexweşî ne zikmakî ye, çavê min yê rastê mabû heta 1968an.
- Kurdisatana me wisa ye, "Emalet" û xayintî kirine şûşa koloniya bi wan re ye ji kê aciz bibin wê pê dakin û xelas..bihna wî derket..!
- Dawetên Dihokîyan hetanî sala 1996 an jî 4 stran bi Erebî bû, 5 bi Tirkî bûn û yek bi Kurdî bû..!!
- Girtina min a yekem di sala 1977 an de bû, min li taxa Qedûr Beg dawet lêdida, emnê Sûrî ez ji wir birim û têr lêdan jî kirim.

Kurtejiyana hunermend Se'îd Gabarî. Cihê jidayikbûnê, jiyanâ gundê Xirbê Kejê û destpêka hunerê û xerîbiyê, tu çawa ji xwendevanê Rojnameya "Bûyerpress" re zelal diki?

Min li cihekî dî gotibû ez li gundê Xirbê Kejê çebûme lê ez vê şastiye serast dikim, li gor agahiyê birayê min yê mezin, ez li gundê Bêzara di 13ê heyva Ninsanê de jidayik bûme, lê li gor texmina min ez di 24 heyva adarê de sala 1956an de jidayik bûme. Ji berjiyana gunditî û hejariyê çavê min kul bûbûn û hêdî hêdî ta ez kor bûm, anku ev nexweşî ne zikmakî ye, çavê min yê rastê mabû heta 1968an, textoreki bi navê Ebdilkerim Şedûd derziyîk li min xist, nizanim navê wê ci bû, piştî wê bi du seetan çavê min derket, valahiyek geleki nexweş di jiyân de çebû, merov di 12 sali be, sê-çar salan xwendibe, û têkeve vê rewşa han de, xelk bi destê mirov bigrin û hinêk bîbêjin rahêje kopal. Bi rastî -qanaxke bi zehmetî min derbas kir, heft - heyşt mehan ez bi şev randizam, rewşek piskoloji pir zor bû, bi şevê li nava gund digeryam..Lê piştî ditina Cegerxwîn û Seydayê Tîrêj û şîretên li min kirin ta ku ez bi rewşa xwe agadhar bim ûji min re behsa Taha Hisêñ û Ebû El'ela Elme'eri û xurtbûna hişê wan ji min re kirin, hêzeke xurt dane min.

Piştî çend heyvan min xwest ku ez li kolan û zikakîn gund bigerim û ez zanibim ku çend kolan û cihok û kortal jî hene. Di sala 1969an de tirêna min weke hafizekî kor ket ser demirê xwe de, wê demê gelek pere ji tune bûn ku ez tembûran bikirim, me ji xwe re qutîk - mişik çêdirkirin û min hewil da ku ez rîkê ji xwe re hilbêjîm û min têkîlyê xwe bi Cegerxwîn, Tîrêj, Hadî Behlewî re xurt kirin, û ez geleki xembarê mamoste Behlewî û malbata wî xelkêni Girzîn tevan im, ew ji min re qonaxek geleki giring bû, ger ne ew bana min nedikaribû ew qonax deh salan derbas kiriba, ji nişkave têkiliyên me çebûn, di sala 70ê de min serdana wan li gund kir, min dît xelkin rewşenbir û zana ne, pêkenâna bi kesen kor li gel wan tune bû, vajî wilo rîz û hurmetê jê re digrin û dixwazin pêş ve biçe, û cara yekê min stran gotin, min yê mamoste Hadi Behlewî gotine mina strana "Ji Bo Xatirê Her Du çavan Dil Ketime Hemû çava"

Piştî Seydayê Cegerxwîn çû şamê ez jê dûr ketim, lê ez nêzîki Seydayê Tîrêj mam, di warê helbestê de alikariyek bê sînor ji min re kir, nizanim min jî çiqas alikari jê re pêşkêş kir, ji ber wê çaxê Kurdêne me 10% xwendevan

bûn, wê demê tu kesî pirtûkên Seydayê Tîrêj nedixwendin, min bi riya stran û kasêt xwe helbestvan Tirêj di nav millet de belav kirin. Birastî wê serdemê de Tembûr û stran û gotin di nav Gabaran de geleki şerim bû, û ez vê yekê bi zelalî dibêjîm, gelekan nedixwesin ku ez herim malen wan, û hînekan min ji malen xwe derxistin û digotin madam tu li Tembûrê dixe û te em kirine mitirb û qereçî neyê mala me, ez karim navê wan eşkere bikim ew hin sax in, ew yek ji hîleke civakî bû, tev ku Gabaran mirov in niştimanî û welat perwer bûn, kesen temen mezin ji hîla civakî ve min dişandin, lê hindek xorten wan jî hebûn alikariya min dikirin.

Piştî salen 75-76an ew mesele ji pîvana Gabartîye derket, gîhiş Amûdê, Qamîşlo, Alyan, Koçeran, Kobanî, Efrîn, piştî re têkiliyên min bi Cemîl Horo re û bi koma Azadi a Şamê re çebûn, piştî re karê min berfirêb bû, bi rastî ne min tenê ev kar kir, ez nabêjîm ez û ez, ji ber ku gotinek Kurdî heye dibêjî "Ne kurmancê bê rez, ne koçerê bê pez, ne zilamê ku xelik nebêjîn filankes, ew tenê bêjê ez û ez, jê neke hêviya bi lez û bez". Gelek xelik hebûn alikariya me dikirin, piştî meha 10an ji sala 1977an rejîma Sûrî em tengav kirin, mala me çû Qamîşlo û min pir zehmetî li wir ji hîla ewlehiya siyasi, dewletê, û ya leşkerî kişand, yekî mina Fotbolê min dida yê dî, piştî sala 1978an min nema karibû herim şahîyan, du zarokên min jî çebûbûn, birçûbûn, hewedarî hebû, hin partîyen li Kurdistana Tirkî li Nisêbînê û Cizîrê alikarya min kirin, vêca Hikûmet bêtir li min tûj bû, di sala 1979an de mecbûr bûm çum Kurdistana Iraqê, pêş çûm serkirdiyeti demkî cem rehmetiyê Samî Ebdirehman li devera Goya, wê demê rehmetiyê Cemîl Sor, Cewher Namîq û Samî gotin min bira em nikarin te xwedî bikin, ji ber em qereqol in û cihekî taybet ji me re tune ye, û tu ye û zarokên te jî bi te re ne, eger tu herî Kurdistanê wê çetir be, em ê navinan bidin te û wê ew li te xwedî derkevin, rabû ez hatim gel hevalekî jê re digotin Adil Hirûrî, ew ji di 81ê de hate girtin û şehid bû, lê ew di 79an de li min geleki xwedî derket û ez bi mamoste Tehsin Taha dame nasîn, wî ji ez anîm Hewlîrê û min bir radyoya Bexdadê, Tahir Tewfiq, Elî Mardan, û Fûad Ehmed da naskirin û wan jî gelek sude li min kirin di aliye hunerî bitaybet di warê nota müzikî û meqaman de, min jî gelek saz çedîkîn, wek a "Ey Bilbilê Dilşad" min çêkir lê min nizanibû çi mqam e, wan ciwanmîran "Tahir, Elî û Fuad" min derbasi

akadîmiya (Hunerên Xweşik) li ser bingeha perwerde û pisporiyê kirin, bi rastî wastekarî bû, min du sal û nîvan de lisans bidawî kir, ji 736 sagirtan ez di pileya didwan de hatim, mixabin keçek li pêsiya min bû.

Piştî re di 14/6 sala 1981 xwepêşandanek li Hewlîrê lidar ket, em xwendevan bûn, em kişif bûn, me baz da û em çün jiyanâ pêşmergetiyê, ez bûm berpirsê koma şoreş li radyoyê, pêşî li Lalane bû, dûv re çû Iranê, ez du caran li ser wan çiyan birindar bûm. Piştî re me biryar da ku ez dakevîm nav millet, ji ber radio mîna zindanê çar diwar in, hew tê nûçeya çê bike, şirove bike, û ez ji vê yekê aciz dibûm, ez hatim devera Badînan û bi destê Cehşîkên Sedam ve hatim girtin ew ji di dawiya 83an de bû, ji ber Pêşmergîtyê ez du sal û heyşt heyz û 23 rojan di navbera Erbilê û istxbaratê Mûsilî û Kerkûkî li ber destê Eli Kimawî û dawî ji Eboxirêb de ham, dûv re me radestî rejîma Sûrî kirin.

Li Sûrî xwestin me tazî bikin, min girtin û ji qazîve min berdan, ta ku ji millet re diyar bikin û bêjîn vaye me ew berda û mîrik zilamî me ye, eşkere ji min re gotin em te nagrin, eger em te bigrin em ê te bikin leheng, ma em din in..?

Ebdirehman Nehar bi xwe ji min re got eger tu piştigiriya xortan bike ta xort herin çiyayê Tirkî şer bikin em ê te berdin, û em ê te bikin xwedî qedr û qîmet lê min ev yek qet qebûl nekir, lê gelek camêran mîna mamoste Kemal û Hemîd Hac Derwîş dev ji min bernedan û alikarya min kirin, lê piştgirêk man berdewam, di sala 1989 ez çüm Ewropa û min jiyanê nû berdewam kir, di sala 1990î de me karek bi komicekrewşenbir û hundermend re kir, û derdora 17 partîyen Kurdi ku em sistemkî bi navê "Hevkâri" deynin ta ku em karibin dengê Kurdan li Ewropa bilind bikin, hevkâri ji her çar parçê Kurdistanê bû, ew ji du salan berdewam kir, ev gaveke baş bû ji ber ku piştî re hikûmeta Elmanî alikarya min kir û iqame û passport tevlî mafê nasnameya siyasi danc min, û me jiynek bi azadi û aramî ta sala 2004an berdewam kir rewşa min ya derûni gelek xerab bû, û li ser daxwaza hevala ez hatim Kurdistanê, û ta anha ez li vir in, lê ez diçim Ewropa û ez têm, di sala 2012 de ji karek taybet ez çüm Rojava û heftikê mam, piştî re min sê sal û şes mehan li Kurdistan TV wek bêjîr kar kir û çend heyvan li telefizyona Hewlîrê ji min kar kir, gelek taybendiyen min derbarî pîrsa Êzdîyan de hebûn, di dema helbijartinan de ez diçûm deveren Şingelê.

Sî'ûd û Hekîm Beşar partiî kîrin tar û mar Ji destê wana sed hewar Nesirîdîn ji kîrin kar Ismaîl hemî ji bû bar Alûcî bi wê kulê mir Ü Heroj gotin yekîti

Ü Li vî gundî û li wî gundî Ü de pîfke berde xîtarar Ü Tiştek jê nebûn diyar Name bo PYDê ye Kurdishan ne ya kê ye Ena mîr û intê mîr Men mina yîsûq elhimîr Ji bextreşa Kurda re Salih Gedî bû vezîr

Ev helbest min ji gişan re gotiye, ji ber vê yekê wê ji min nerazî bin, ji ber ku ez rexnan li wan dikim, ew dixwazin ku ez ji wan re bêjîm belê ezbenî, min sozek bixwe re daye ku belê ezbenî li cem min çenâbe di mesla Kurdistaniye de, kî aciz bibe bela aciz bibe ji min, ne xema min e.

- Di hevdîtinekê de li ser Zagros TV te got min tembûra xwe na-niye wek rengeki şermezarkirin û protostokirinê li ser tiştekê ku li Rojava diqewimin, gello hûner dikar bi wê rasپرîye rabe ku bandora wan li ser raya giştî

hebe?

Eger hemû hunermend bi wê fikrî re bin, wê karibin karekî bas bikin, eger ez pirotisto bikim û wek nimûne Xelil Xemîn tiliyen xwe hilde û bibêjî biji serok, yan biji Mam Celal, dema ku bîr û bawerê me ne yek bin û em bi partiyan ve girêdayî bin wê rewşa me ev rewş be, lê gava hunermend tev yek bawerî bin wê karibin bandorekî bikin, ji ber ez bawer im ku bandora hunermendê xwedî helwest li ser mîletê wî pênc qatî ya serkerdeyan e.

- Kî bêtir ji malbatê bandora xwe di warê hunerî de li Se'îd Gabarî kir?

Hunermend di malbata min de tune bûn lê diya min rehma xwedî lê be dengê wê pir xweş bû, ew mîna tomarkerê bû, li odeya apê min û bavê min ci bihata gotin wê jîber dikin, apê min Hecî Mihemed jî hem hestek wî netewî û welatparêzî hebû hem hin helbest dinîvisand, min helbesten wî jîber dikirin. Ew ji yek ji ri spiyen ci-vata Kurdi bû û bandora wi li ser min hebû.

- Te gelekî ji herdû helbestvanan re Cegerxwîn û Tîrêj re strayê sedem ci ne ?

Na min ji gelekian re straye lê ev kes destpêk bûn li gorî têkiliyên min bi wan re, lê min piştî wê ji Ehmedê Şêx Salih re gotiye:

"Şoreşa Pak û Nuhêl û Xanêdan", min ji rehmetiyê Emerê Le'lê re gelek gotiye, mina "Xana Bindest" û "Yarek Min Heye" ji Yûsif Bezarî re ji "Hat Xwes Buhar Çûm Nav Gula" û "Koçê Ma Bar Kir" di sala 1978an piştî re Mihmed şêxo di sala 1986an de gotiye, û "Yarek Min Heye Bi Navê Zin" a Emerê Le'lê bû, pêşî min 78an de gotiye, min ji gelekian re gotiye lê ez neçar dibim dema ku ez behsa yê destpêk dikim behsa wan bikim, ji ber bandorek wan mezin li ser min heye ta niha, û ew bûn ê min bi millet dane nasîn, bêtir Tîrêj ji ber têkiliyên wî bi birayê min re hebû û ew dihat mala me û ez ji Cegerxwîn ji qut nebûm.

- Navdarya te ya dsetpêk ji kîjan stranê bû?

Destpêk bû, min du stran gotin, xelkê min nas kir, "Leyla Qasim" û "Bilbilê Dilşad" bû, min Leyla Qasim di dawîya sala 1975an de got û Bilbilê Dilşad di 26/11/1976an de min gotiye, di wan her du stranan de ez hatim naskirin.

- Cara yekê tu hat girtin sedem ci bûn, tu çiqas ma, û li ku bû?

Cara yekê ez li Qamîşlo sala 1977an de hatim girtin, ahengîk li taxa Qidûr Beg hebû, ez 49 rojan li gel wan mam û alavên min ji şikenandîn û lêdanek xweşik ji li min kirin, û piştî wê bû ser mehê û binê mehê her û wer.

- Strana ya herî li ber dilê te şérin kîjan e?

Bi gişî hemû stran wek zarokên merov in, lê hindek stran hene - wek mirov- yadigariyên min pê re hene, dema ku min baz da Kurdistanê ez zewicî bûm lê min ji yek di jî hez dikir, wî çaxî min hevalak xwe li dû xwe hişt û ez geleki bî vê yekê eşiyam, û li ser çiyayê Atroş min ev helbest çekir:

"Dîlber tu bi Xwedê ke bîrînê min bikewîne
derman bo herdû çavêt
reşbelek zû ji bo min bîne
Emrê min bû bîst sal û te kopal
daye dest min.

Xortek pir ciwan bûm te kirim kalê livîna

Xortek pir ciwan bûm te kirim wek pîr û kala

Dûr ketim ji evîna sorgul û dost û hevala

Ew çav min nemane ez bigerim li nav gund û mala

Te bi xemîl û ciwaniya xwe ke dermanî min bîne

Ez ne helbestvan im, lê dema ku ez dikevîm heriyê de em dikarin xwe xelas bikin.

- Helbet te gelek stran çekirine û gelek hunermendan ji te bîrîne, hindekan ji wan destnîsan kirine û hindekan ji destnîsan nekîrine, tu dikarî ji me re hindek minak bîbîjî?

Belê gelek in, Şarîbana Kurdî stranek dizî ez nabejim min ew stran dayê, bi kurmancî navê wê dizi ye. Hirmetê dizi û negot malî ava ji, Şarîban ne ji min tenê diziye, ji hunermend Mehmed Ezîz ji diziye.. Di 1987an de min ew stran li Qamîşlo çekiribû:

"Dayê Ez ê Xatir Ji Te Bixwazim Bi Xwendîn û Zanîn Ez Serfiraz Im Nebjî Kurê Min Bûye Eşqiya Dibim Partizan Li Çol û Çiya"

Ya dî ya "Bilbilê Dilşadî" bû, di sala 1988an de kak Şivan Perwer li Siwêdê ji xwe re tomar kir û got awaz û müzik Şivan Perwer, lê ew ne rast e û tu bingeh jê re tune ye, û gelekian jîbili wan ji dizi û negotin, herwiha gelek dibêjîn ku ev stran ya min e. Min 1232 stranê filklorê Kurdi li Dihokê tomar kirin, ta ku dev ji Erebî berdin ji ber ku dawetên dihokîyan ta 1996 ji 4 stran bi Erebî bû, 5 bi Tirkî bûn û yek bi Kurdî bû, min dît ku pêwîst e ku ez van stranê filklorî daxim ta ku ev kelepor nemire, min da çend xortan hêdî wan ev stran li ser tilfîzyonan digotin û ne digotin ev ji karê min e û destnîsan nedikirin, wisa nabe ma we ev stran ji ku anîye, we ji mala diya xwe anîye, mane ev filklor e, ne yê min e ji??!!

Civaka Me û Tevna Civakî

Di salên dawî de di nava kurdan de mîna hemû mîletên cîhanê sosyal medya bi rengekî mezin belav bû, û tevî ku li ser erdê ziman û hebûna wan ne-hatiye qebûlkinir lê di gelek rûpelên sosyal medyayê de zimanê Kurdî wekû zimanekî fermî ye û wek wî wekû zimanen din ên dunyayê tê bikaranîn.

Kurd jî ji ber ku deveren wan ên ku xwe tê de bînin ziman û derdêne xwe ragihînin tune ne, bi awayekî gelek berfi-reh berê xwe didin sosyal medyayê ango tevna civakî û li wir derdêne xwe parve dikin û kulên xwe jihev re dibêjin. Kurd ku hinekî di van waran de nû ne, dîsan jî gavêna baş avêtine û hejmara wan têrê dike ku cîhan bibêje ku Kurd mîletekî gelekî aktiv in, li ser tevna civakî.

Tevî ku gelek Kurd ne zimanê dayikî bi kartînîn û berê xwe didin zimanen Tirkî. Erebî, Farisî, Almanî, Ingilzî û Rûsî dîsan jî mijarênu li ser Kurden, jiyana wan ya rojane û herêmêm wan di nave-roka xwe de hiltînîn, beşekî gelekî mezin di tevna civakî de digrin.

Lê pîrsa giring ku gerekî mirov ji xwe bike, gelo Kurden ji vê medyayê sôd wergirtiye?

Mîna her tiştîn din li cîhanê sosyal medya jî şürekî du alî ye û dikare hem karê mirov biqedîne hem jî zîrâb bîghîne mirov, dîrdor û civakê.

Lê mirov dikare derbarê Kudran û Medya civakî de xirab an jî qenc biaxive?

Di destpêkî de û bi taybetî di Paltalkê de Kurden gelek şaxen xwe vedan û gelek ji

kesen Kurd ên niha li ser asta civakê tê naskirin jiyana xwe ya siyasi li Ewropa di Paltalkê de destpêkirin û piş re jî derbasî siyasetê bi awayekî normal bûn.

Bi taybetî li Ewropa û ji ber dûrbûna kesan ji hev û tunebûna jêderê agahiyan an jî kîmbûna wan, Paltalkê şeweyekî gelekî baş bû da ku Kurd tê de bîghîjin hev û bi taybetî jî di sala 2004an de pişti serhildana Qamişlo Kurd li dezgehekê geriyan û heweedariya xwe bi medyayê dîtin û Paltalk di wan rojêne serhildanê de yek ji alavên herî giring bû di jiyana Kurden ku bi internêtê re didan û distandin..

Niha jî di salên dawî de Facebook û Twîter derketiye, bi giranî Kurden bakur Twîterê û Kurden Rojava jî Facebo-ökê bikartînîn.

Di van herdû malperan de zimanê Kurdî tê bikaranîn, lê bi milyonan Kurden ku di van rûpelan de tevdigerin ji wan ançax ji sedî 20 ku zimanê Kurdî wekû zimanê Rojane û çalakiyan bikartînîn..

Lê ji bîli bikaranîna ziman mîjar ên danûstandinan Kurdî ne, gelek agahî, nûcê, bîranîn, çîrok, çand û huner, ziman û çalakiyan cuda reng li ser Kurden an jî bi zimanê Kurden li ser tevna civakî tê gotübîjkirin.

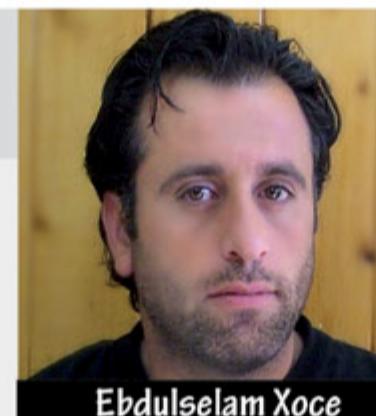
Ev aliye pozitîv û qenc e ku Kurd tê de sôdê ji tevna civakî dibînîn û karê xwe pê hîsan dikin, dengê xwe diğhînîn cîhanê lê dîsa Kurd jî mîna hemû mîleten Rojhelatî li van deveran gemara xwe ji radixin ber çavan her wiha erîşan li diji hev pêk tînin.

Kawa Şêxé

Kurdan di paltalkê de gelek şâşî kirin heya gîha astekê ku gelek Kurden nema karfîn têkevin paltalkê de, ne jî nêzîkî wê bibin û asta Paltalkê daket heya giha asta ku bû cihê şerm û eybê û edî her kesi ji ber hebûna xwe di Paltalkê de fedî dikir, û dema ku civakê bixwesta arzanbûna çandekê nîşan bidin digotin Çanda Paltalkê ye, Dema niha jî bi heman şeweyê çanda arzan li deverna jê tê belavkirin lê hinekî kêmîtir. Kurd di medya civakî de derewan dikin da ku kesê pê re ne lihev kêm bikin. Hin Kurd li dijî kesen ne ji Ol an jî partî an jî hemfîkira xwe dijberiyeke dijwar dikin û bêtir perçeyen civaka ji heykîtî bêtir dûrî hev dixin. Li ser hin rûpelan Facebookê mirov dikare agahî û tiştîn giring bibîne lê ji ber ku taybet e û girêdayî kesayeta her kesi ye tiştîn arzan jî li ser xuya dikin.

Bi gişî Kurd jî mîna hemû mîleten din ên Rojhelatî Navîn in, li ber xwe didin, şer dikin, lê di heman deme de xizmeta partîyen xwe ji dikin, carna jê dibin oldar û netewa xwe jîbir dikin, carna jê ji dikevin xizmeta dijmin û neyaran û mîna kewê ku li ser xeslê bixwîne, refîn xwe ji tê werdikin.

Ebûdulselam Xoce

herwiha ji hîla rîexistinê mafê mirovan li devera me!!! sedem ci ne ku hewildan nayen kirin bo belavkirina têghişinê di riya semînar de ta ku, bê diyar-kirin bê çîqasî bandora vê diyar-deyî, pêşî li derûnî û jiyana wê keçê dibe û li malbat û civakî bi gişî ji dibe.

derbarî vê diyardeyâ bivek "xeter" e li ser civakê, pîwîst e ku mîkanîzmeke hûrbîn bê dîtin û ev diyardeyâ han bê hilbijartî wekû tawaneke mezin û malbat di despêkê de û di pey re civak, bên hişyarkirin ku ev tiştî ku tê kirin gunehek mezin e derheqê keçan kêm temen de.

Hewildan erkekî sereke ye ku mirov li ser rawest e, û giring e, ku karekî lezgîn bê kirin ta ku sînorek ji vê diyardeyâ xerab û bivek re bête dîtin, û vê tawana ku hin malbat dikin derheqê zarokên xwe de bibe mijareke sereke ji hikûmeta kantonâ Cizîre re! . Gelo wê dengê me bikin...?!!!.

Diyardeya Zewaca Keçen Temen Piçûk Li Devera Me.

Di civaka kurdi de, li Rojavayê Kurdistanê, û bi taybet di van çend salên dawî de, diyardeyên berbiçav hatine diyarkirin û bandoreke neyînî li ser civaka kurdi kirin.

ev diyardeyên ku em ê tîrêjîn ronaihiyê di vê babetê de bavêjîn ser ku di vê gotarê de qet têrê nake..!, lê merov dikare bêje ku hewildaneke ji bo ku em zanibin ku ev diyardeyên han çîqasî neyînî, "Selbî ne", li ser civaka me. Ji wan diyardeyên ku ez dixwazim behsa wan bikim, zewaca keçen temen piçûk û ên li jî temenê 18 salî, li devera me, sedem û bandora wê li ser derûniya wê keçê û herwiha li ser malbat û civakî bi gişî heye. di van çend salên dawî de pir malbat û bi taybet ên xizan, keçen xwe di temenê pir piçûk de, di dan temen mezinan, û bi bihayekî pir kêm.

Derbarî vê yekê de rîexistinê navdewleti hişyârî dane ji metîrsiya vê diyardeyâ han , û yet ji wan rîexistina Hiyûmin Rayts Woş ku doz li hemû dewleten cîhanê kîr ku vê mijara han berbiçav bigrin.

Rîexistin di daxwaza xwe de dide diyarkirin ku zewaca keçen li jîr

temenê 18 salî, binpêkirineke ji masê wê keçê re, di xwendin û dûrxistina wê ji tund û tujiyê ye. Hin serjîmîrin vê dawîye di din diyarkirin ku hijmara zewicandina keçen li jî temenê 18 salî bi rengekî fermî û li dadgehan li hemû parêzgehîn Sûriyê, gişâsiye", rojê 200 kev", û yên li derveyî dadgehan rojê dîghê (100) keçî..

Lêkolinêrên pispor derbarî vê yekê de, dibêjin ku ev diyardeyâ zewaca keçen temen biçuk di rewşen ne aramîyê û şer de pir zêde dibin û bi taybet ji hîla aborî ve, ku pir malbat mee'bûr dibin ku di vî temenê piçûk de keçen xwe bîzewicinîn. Lê dema ku merov bîhûrbîn li kîtekiten vê diyardeyâ bîmeyzîne rastî gelê çîrokêñ tiraci û derdikevin mixabin!

ji hîla ku piraniya wan keçen temen biçuk û hatine zewicandîn, an hatine berdan pişti demek kin ji zewaca wan, û yan reviyane û yan xwe kuştine û gelek tiştîn din ku dibe cihê xemgîniyê li ba gelek malbatan. Li vir giring e ku em vê pîrse bîkin: Gelo sedem ci ne ku hetanî vê gavê tu hewildan nehatine kirin ji hîla saziyên ku xwe hilbijerîn ji saziyên civaka sîvî! . Gelo wê dengê me bikin...?!!!.

Ka Em Li Vir Bin

"Gellekan xaniyên xwe firotin; xaniyê ku bi salan kar û xebat û rezili bo kirîna wî dîtin, bi hîsanî firotin, bêyi ku hîsirekê birjînin."

Girêdana bi xakê ve, çûna ji welêt, koçberiya bêhempa, nasname, we-latparêzî, xinizi, perîşanî, û riya Ewropayê ya kujer. Ev mijarê heri balkêş in di van rojan de, ku geneşe li ser dibin. Di évarê de dema ku tu di kolanen Qamişloyê de bîgerî, helbet wê dengê telifonan bala te bikşîne, her kesek bi hinck meriv an za-rokên xwe re daxive.

Koçberiya bêhempa pîrsine pîr mezin dertîne, ne tenê girêdayî ye bi nasnameyê, lê bi koçberiya Kurdi, û welatêne gerok ve, dê çi bimîne ji stranen li ser xaka pîroz, an jî nalena la kurden li bajaren Şam û Helebê, ku digotin (Xaka Qamişloka rengîn em nadîn bi malê duniyayê).

Pîrsîrêk rîngin xerab dide, gelo ew ci ye yê bîhêle ku koçberêciwan ji bajarekî mîna Qamişlo / Bajarekî Evînê, şad be bi gîhiştina Ewropayê! Di dimena vîdiyoyêkê de ciwanekî kurd diaxive: "Yadê te digot tu nagîhîjî, lê va ez gîhiştîm", girîjîna wî ciwanî pîr mezin bû, ta astekê ku tu dikarî bibêjî bê ev ji ci dojehê derketiye. Minak pîr in û çîrok pîrtir in, gellekan xaniyên xwe firotin; xaniyê ku bi salan kar û xebat û rezili bo kirîna wî dîtin, bi hîsanî firotin, bêyi ku hîsirekê birjîne.

Dibe ku sedemên çûyîna her kesek ciuda be ji yê dîstîr, lê helbet pîrranîa wan dilxwesiya xwe tînî ziman, tu dîbê qey ev welat tu carî ne warê wan bû, û nameyin rîjî dişinîn şûnwarê xwe, nameyin

dagirtîne bi hestin sexte. Welat di demê zehmetî û wîrân de bi destê mîletê xwe ava dibin, an jî bi kîmanî birîn bi destê wan têne pîçan. Mijareke mîna koçberiyê gellek sedemên wê hene, ci siyasi, ci aborî, lê helbet tiştekî gîring heye ku divabe em li ser rawestin.

Nasname û Girêdana Bi Xakê Ve Dema ku mirov ji welatê xwe koçberi, ya normal ew e ku xemgîniyek hebe; xemgîniyek hebe ji dil û rat be, ji ber ku mirov dev ji koka xwe berdide, û ji ber ku (Şam şekir e, lê welat jê şîfîntir e).

Jineke Kurd şekir li cîranan belav dike, ji ber ku kurê wê nişteciyi wergirt (di kultûrê kurdi de şekir tê belavkirin dema tiştek gellek baş û şîrîn dibe), ev dimen gellek wateyan dike, dibêje ku li te pîroz be welatê te yê nû, û li gorî çîrok û agahî û hevdîtin bi nişteciyên Kurd li Ewropayê, ku ew welat ji ti sûdê ji pirraniya van penaberan nagîrin, û dema ku regeznameyê werdigrin û dibin (Zarokê wî we-latî) nikarin bibin welatiyin baş bo wî welati.

Pîrsîrêk koçberiyê derûnî ye

beriya her tiştî, ji ber mîletê ku li ser stranen xaka welat a zêrîn, xwedî bûye, dê çawa bikaribe bi vê hîsanîyê dev jê berde.

Kesek ji ber astengiyin siyasi

koçber bûn nikaribûn li hember

kîriyaren desthilatdar li ber xwe

bîdin, û nikaribûn bibin rikber-

iyek xurt, ji ber rikberî dema ku

ne rû bi rû be wî ti wateyê nede.

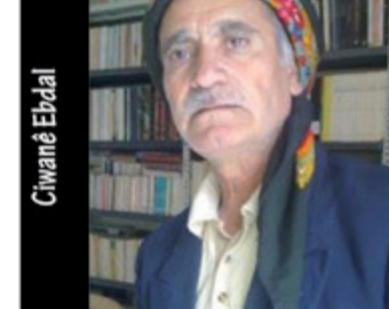

Ebas Mûsa

Kesekî ku bikaribe 9 hezar dollar bide hev û têkeve şepela koçberiyê bîbe û di behran de bimre, yan bîghîje, destek li paş û yet li pêş, wê gellekî bimîne ta xwe yan xwe bîbîne. Mijara koçberiyê mijareke pîr mezin e, û gellek kes sîcdar in ci desthilatdar, an rikberî, yîn ku ta anîha li ser vê qeyrane rawestîyane, lê koçberî bi vî rengê berfereh nema kîryareke kesayetî ye, ku bi kesekî tenê girêdayî ye, mijar anîha girêdayî nasname û hestî girêdana bi xakê ve ye.

(Li vir im, Nobedare dara gwîzê me, Tiwa li hewşê, Nobedare tenûra dayka şîrîn im), ev yet ji wan stranen bû ku Kurden lê guhâr dîkirin dema diçün Ewropayê, û nikaribûn bi dilşadî bibêjîn va em li vir in, iro li ser rîyên mirinê şepelî penaberan xwe dispîrin rîyîn nedîyar da ku bîghîjin we-latîn Rojava, welatê wan, bêyi hîsirekê birjînin, an li paş xwe binerin.

Dê stran bimînin mîna birînekê di gavêna me de, em li vir in, hûn jî li vir in, û di navbera me de tenê çîrok û hestîn sexte, û nîvîsa dirokeke bê xwedî, heye.

Giwanê Ebûdal

xwekuji li welatê me Sûriyê, an li hîrêma me Rojavayê Kurdistanê çêbûye, da piraniya gel û cemawer ji warê xwe koçberî karîn. Lê cûdahî heye di nav van koçkirinan de, ku se dem jiber abûriye. Ku xorten me koçbûn dewletê derdora Sûri, weke Herêma Kurdistanê, Tirkiyê, Libnanê, ci bi hîviya kar û xebatê, ci jiber ne aramiya hîrêmê, tevî pir mal koçkirin, li aramiya xwe ge riyan, ew bi xwe tê û zengin in, mala xwe tev bar kirin..

Wek me got: Ji bo kar çûn, hin jiber nearamî çûn, Lê ev tîstî pir tehlîxwe, ku welat vala bû ji kesen xwe, her wiha rewşa civak û kesatiya war, an hîrêma kurdi vala bû, û abûri rawestîya, çandî rawestîya. Karmendi rawestîya!!.. bi gotinekê Kurdistanê li ber linga çû av û av.

Ji vir weke bangekê em dibêjin, divê destedariya hîrêmê çare-serikê zû bibine, ji xorten me re, ji keçê me re, yê bê hevjin mane, angô bê zewac mane. Ev erd bê çandînî ma ye.. Gelo çawa wê jiyan hevbes be û bin geha jiyanê diqurmiç?

Helbestvan Yûsuf Berazî (Bêbuhar) Wek Min Wî Nas Kir. (1931-2009)

**"Derdan ci ez diljar kirim ey felek
Êdî nikarim bijmîrim bûn gelek
Barê xizanî jî li min hêj ne bes
Serda ji pîsa re ci ez bûm henek" Bêbuhar.**

Dilawerê Zengî*

Gotineke Pêdivî:

Rejîmîn şovenist digel tâlankirina dewlemendîya ser xak û bin xakiya welatê me, bi dijwariye mezin êrişî ser ziman, tore, û folklorâ Kurdî dîkin. Lê, herweki xuya ye, ev armanc û daxwaza wan heta niha neçûye seri û di dilê wan de bûye kulek mezin. Ji bo em ji bin destê van rejîmîn şovenist derkevin, bi sedan serhildan û berxwedanêni bi rûmet me daye; bê hejmar law û keçen xwe di vê riye de gori kiriye. Ev ser, di warê parastana ziman, tore, û zartogina Kurdi de jî, bi dijwari dom dike û roj bi roj gûrtir dibe. Ronakbir, nivîskar, helbestvan û hozanê Kurd yên bi rûmet, di nava vî şerî ha de, cihêkî xweyi taybetî digrin. Xebat û têkoşinek giranbiha didin. Pêwist e, ku em vê xebat û têkoşîna hêja û giranbiha kêm nebînin û di vî beşê şerî tevgîra rizgarîxwaziya gelê kurd de, wan tenê nehîlin û ne zindikuj û mîriperest bin, di saxiyê de xwedî li wan derkevin.

Mijar:

Ji biçûnîya xwe de, min pir ji helbestê hez dikir. Min pir guhdarî li stran, mûzik û awazan jî dikir. Serhawê û helbest, ji min re mîna nan û av bûn. Di jiyana xwe ya rojane de, bê wan qet samana min nebû. Rojên min tev bi xwendîn û nîvisandinê derbas dibûn. Roj bi roj, şêt û şeyda hezkarîn û evîndariya rewşenbîriyê li min gûrtir û hartin dibû. Ji ber agîrê wê evîndariyê, min çavên xwe li úst û akamî digerandin. Min çavê xwe li mirovîn rînas û rîberîn vê evîndariyê digerand. Di seri de, ev ê evîndariya rewşenbîriyê ez bi Seydayê Cegerxwîn û Tirêj dam naskirin. Ez bi Osman Sebîrî, Hesen Hişyar, Ehmedê Palo, Seydayê Keleş, Mele Nûriyê Hesari, Ehmedê Şêna Salih û Rewşen Bedirxan...htd dam naskirin. Ez bûm sulte, şagirt û xwendekarê wan. Li cîvat û rûnişînîwan besdar dibûm. Di baweriye min de, ez guhdareki baş bûm. Belê, rast e, ez baş guhdar bûm. Di cihana wejê, helbest û dirokê de, ne tenê gerok bûm, dilkoçer bûm jî, her roj mîna mirovîkî tî ez li kaniyeke nû digeriyam. Min peyala xwe ji kehniya wan dadigirt û vedixwar. Min hînek jî têna agîrî dilê xwe, bi pend û helbesten wan dişkenand. Min mîna perwanî jî bîna şîrava gulê bax û bustanen wan bin dikir. Li ber awaz û müzika helbesten wan mest û serxwes dibûm. Ez li ser masa wan û li ber dengê çinginîya peyala meynenoş û muxbeçinan hişyari hûnandina helbestê dibûm. Li ber dengê bilbilê dilşadî hevotî perwaze û şîr dibûm.

Di sala 1984-an de, min helbestvanê gewre Bêbuhar, cara pêşî, dit. Ne ku min nav û dengê wî nebihistibû, yan min berhemîn wî bi dengê dengbîjîn mina Mehmed Ezîz, Seîd Gabarî û bilbilê xemgîn Mihemed Şêxo nebihistibû. Lê, heyf e, li hev nedihat ku em hev bibinin. Ew, her di bîr û hizra min de bû ku em ê rojekê hev bibinin.

Lê, çawa?! çilo?! Ú li ku!! Min nîzanibû.. li hev hat û jî bexî min i şipî, di riya Hunermendê mezin Mihemed Şêxo re me li Şamî hev dit. Rojekê destbirakê min hunermendê mezin Mihemed Şêxo bavê Felek hate mala min û mirovek pêre bû. Miroveki bejin û bala wî bilind bû. Bi cilin temiz û şephek bû. Bi qilafet û zend û bend bû. Miroveki pîr müdérin û efendi bû. Miroveki pîr jîxwehe bû. Berçav li ber çavêن wî bû. Di wê rojde, bixwe Seydayê Tirêj jî, li mala min bû. Dema ko derbasî rewangê bûn û çavên wan û Seydayê Tirêj lihev ket, di cih de, silavin germ dane hev. Di wê gavê de, li gorî binavkirin û silavê, min hemâ mîvanê xwe nas kir. Mîvanê min helbestvanê gewre Bêbuhar bû. Ew Bêbuharê ku ez bi hisreta dîtina wî bûm.

Di wê rojde, ji bextê min i şipî, sêbazen celeng li mala min civiyane. Bi rastî min ji dîtina çavên xwe bawer nedikir. Eger min şev û roj xwe bergori Xwedê jî bîka wîli liheb nedihat. Te digot ez di xewn û xeyalan de dijim. Lê, vê carê xewna min rast e. Bi riwekî geş û bi zimanekî xweş berê xwe da min û got: (Birazi! Ez jî mîna Seydayê Tirêj mîvanê te me. Karê ku ez pê hatime mina karê Seydayê Tirêj re, bê te çewa diwana Seydayê Tirêj çêkir, tê ya min jî çêki). Bi rastî ji kêfa re nema erdê ez hilanîm...per û bask bi min ve nine ku ez bîfîrim. Ew kesen ku nav û dengê wan ji min re mîna efsane û xeyalan bûn, iro ez wan li ber çavên xwe dibinim.. Na, na û mîvanê min in jî!! Ez pi bi hatîna wan dilşa bûm. Ji kêfa dilê xwe re min kumê xwe ber bi ezmana ve avêt. Li bajarê Şamî - Li taxa Kurdan li dora bist û pênc rojan (Bêbuhar) mîvanê min ma. Min diwana wî (Zîndan) tev, li ser tilnivîs, ji tîpen Erebî veguhestin tîpen latînî. Li ser daxwaza wî min pêşgotinek ji diwana wî re jî, nîvisand. Helbestvanê berêz jî di vê diwana xwe de, helbestek pir bi nîrx û buha diyari min kir. /Ez spâdarê wî me/. Ji wê rojde, peymana birati, hevalti û dostaniyê me da hev. Di wê demê de, ez û hevalê xwe yê welatparêz û kurdperwer Ehmed Şehab bavê Mihemed, bi hev re, di yek malê de diman. Evî hevalê hêja, li dora sed hejmar ji pirtûka Seydayê Bêbuhar (Zîndan) li ser kîsî xwe çap kir. Bi firotina wan pirtûkan Seyda perê çapkirina hezar hejmari peyda ronikirina riya hişyariyê têne meyandin. Bi awayekî kilasîk helbeten xwe dihûne: (Pesin, şîni, evîn, xweşxwan, perwerî û sirûdi), kêşa helbestan li ser movik û bare ne.

Weharengê bi dirok û mîjûwa gelê xwe ve jî girêdayî bû û leheng, mîrxaş û navdarê dirokê, di helbesten xwe de anîye ziman. Seyda ne tenê li ser heskirina keç û xortan nîvisandiye, lê belê rola keç û xorten xwendevan di rêvreibîna kar û xebatê de mina serî rimê dibîne û bi dengeki bilind hawar û gaziya xwe digihîne

xorten xwendevan û ji wan dixwaze ku bi rola xwe ya dirokî rabin. Seyda, li ser êmişen welatê xwe mezin dibû, û pir ji xeristiya welatê xwe hez dikir. Girêdanek xurt di navbera Seyda û xeristiya welatê wî de hebû. Di helbesten xwe de pir li ser av û dar, gul û giya, deşt û çiya, mîr û kanî, buhar û zivistan, dehl û zevî û bale û tebâyen welatê xwe gotiye.

Çawa Seydayê Bêbuhar di bin baskê helbestvanê me yên kilasik de mezin bû, weharenge gelek helbetvanê me yên kilasiknîvis jî di bin bandora Seyda de mane, û akameke xurt li nîşpe pey xwe re kiriye.

Seydayê Bêbuhar li ser şop û riya helbestvanê helbesta Kilasik ya resen helbesta xwe ristiye. Di helbesta Kurdi de xwedi ciheki berz û diyar e. Xwedi gencineyeke dewlemend û buha ye. Di gasîma helbesta kurdi ya resen de, bazeke serbilind e. Li piştî evi bazê serbilind, bazeke şeyda û bejin bilind heye; ew jî serdarê evindar Seydayê Cegerxwîn e. Bêbuhar mîna gelek helbestvanâ di bin baskê bazê aza nemir Cegerxwîn hînî perwaze û şîre dibe. Bêbuhar di derya helbesta Cegerxwîn de hevotî melevanîyê dibe.

Dara evina wî tim şîn e. Bi hezar berê rengereq xemîlandiye. Lê, heger berê darê tehl nebi şerînî û sipehibûnê jî nadîn. Tenê şerînî gulê bi dîtin û şîravê xweş e. Lê ya xweşir ew e, ku bilbilek şeyda bi deh hawan bixwîne û pesnî xemîl û xêza gelû bide. Wê gavê nuh gulê li naz û kubariya xwe hay dibe, li ber sura bayê sîbê diserçime û bi qurnâzi serî dihejîne. Durvê digirnije, rûgeş û dilşa dibe. Gul! dezgir e, bilbilê şet dilketi ye. Heger tu axaftunke bê sude, lavîjeke bê awaz, sazike bê düzan bi, tucarî tuwê nikarîbî dilê gulê bidestxweki; ji ber ku gulê dilkoçer e.

Çiroka min bi helbestê re dûr û dirêj e. Berî ku ez têkevîm warê stiranê de, min jî helbestî hez kir. Min di riya dan û standinê re jê re kar kir. Min Seydayê nemir Cegerxwîn nas kir û têkiliyê min pê re xurt bûn. Dûr re têkiliyê min bi mamosta Reşidê Kurdi re çebûn. Wi ji hişt ez hînî rîzîmana kurdi bibim. Mele Sirac û Mele Reşid hebûn, geleken din ji hebûn, lê nayêna bîra min. Min di rîya van ciwanîman re gelek pirtûk xwendin; mîna diwana Melayê Cizîri, Mem û Zîna Ehmedê Xanê, pirtûken li ser malbakte xîzan û perîşan bû jî, lê ewê yekê tucarî nikari bû çavkanyîn helbesten wi ziwa û bîmîciqîne, yan berê pînûsa wi ji bîr û bawerîyê wî biguhêrîne. Bi pînûseke bejinbilind û zimanekî rewan û zelal, her çavkanyîn wî diherikîn û dizan.

Di rastî Bêbuhar, heta bi roja dawîn ji jiyana xwe, ji kar û xebata xwe nehatiye xwarê, digel ku ew bixwe ji malbakte xîzan û perîşan bû jî, lê ewê yekê tucarî nikari bû çavkanyîn helbesten wi ziwa û bîmîciqîne, yan berê pînûsa wi ji bîr û bawerîyê wî biguhêrîne. Bi pînûseke bejinbilind û zimanekî rewan û zelal, her çavkanyîn wî diherikîn û dizan.

Di eniya kar û xebatê de, tekoşerekî bêhempa û gewre bû.. gelek caran haatiye girtin û şekcenekirin... lê tucarî radestî nekiriye... û her û her serbilind jîyaye û bi serbilind jî, ji nav me koçkîriye... hezar dilovanî li giyanê wi bibare û cihê wi buhişt be.. Seroke Yekîtiya Nîşkarê Kurd-Sûriya

di seri de karê siyasetê kir, karê siyasetê û dengbîjî li gorî wê demê li hev nedihat. Xelkên cîvakê mirovîn dengbîj qebûl nedikir -bi çaveki kêm lê dimeyzand. Çawa ez ê karê siyasi bikim û dengbîj ji bim?!!! Pir dijwar bû... Bir û bawerîyê min yên ku, bi siyaset û bi doza gel û karê xebatâriyê dihat, zora dengbîjîyê birin. Lê, min ji xwe re her û her distira û awaz çê dikirin...û min awazên xwe dida dengbîjîn wê demê .. Ez çi bikim, bi vî awayî min kela dilê xwe hînik dikir.

Di sibeha roja pêncsemê 15/1/2009-an de, li bajarê Serî Kaniyê -parêzgeha Hisîça, siwarê helbesta resen ji nav me bar kir. Bi çûna wî re stûnek ji stûnen helbesta Kurdi ya resen hilweşî. Sed mihrî û dilovanî li guyanê wî bibare û cihê wî buhişt be. Di dawîya gotara xwe de ez û bîdim mamoste û helbestvanê gewre Bêbuhar ku kurtejînenîgariya xwe bi we bide naskirin:

Kurte Jînenîgariya min:

Ez, Yûsif kurê 'Eli' Eliyê Şêxo me, pêşî ciwarê bav û kalên me bajarê Kobanê bû. Lê piştî ferманa osmanîyan bav û kalên me cûn bakurê bajarê Helebê, li gundê Tilecîrê bi ciwar bûn. Ez di sala 1931-ê de, li wî gundi ji dayik bûm. Di sala 1947-an de, me jê bar kir û em, li Minbicê bi ciwar bûn. Piştî heft salan, ango di sala 1954-ê de, em hatin parêzgeha Hisîça-bajarê Serî Kaniyê û ta nuha jî em lê dijin. Berî ku ez bibim helbestan dengê min gelekî xweş bû, min li tenburê "bîzîq" dixist û min bi heval û dosten xwe re di civatên gelêrî de stiran di-gotin.. Stiranên me wek ku min gotî hew di şevbuhêr û civatên gelêrî de bûn. Di wê çaxê de tomarkirin tune bû.

Çiroka min bi helbestê re dûr û dirêj e. Berî ku ez têkevîm warê stiranê de, min jî helbestî hez kir. Min di riya dan û standinê re jê re kar kir. Min Seydayê nemir Cegerxwîn nas kir û têkiliyê min pê re xurt bûn. Dûr re têkiliyê min bi mamosta Reşidê Kurdi re çebûn. Wi ji hişt ez hînî rîzîmana kurdi bibim. Mele Sirac û Mele Reşid hebûn, geleken din ji hebûn, lê nayêna bîra min. Min di rîya van ciwanîman re gelek pirtûk xwendin; mîna diwana Melayê Cizîri, Mem û Zîna Ehmedê Xanê, pirtûken li ser malbakte xîzan û perîşan bû jî, lê ewê yekê tucarî nikari bû çavkanyîn helbesten wi ziwa û bîmîciqîne, yan berê pînûsa wi ji bîr û bawerîyê wî biguhêrîne. Bi pînûseke bejinbilind û zimanekî rewan û zelal, her çavkanyîn wî diherikîn û dizan.

Di eniya kar û xebatê de, tekoşerekî bêhempa û gewre bû.. gelek caran haatiye girtin û şekcenekirin... lê tucarî radestî nekiriye... û her û her serbilind jîyaye û bi serbilind jî, ji nav me koçkîriye... hezar dilovanî li giyanê wi bibare û cihê wi buhişt be.. Seroke Yekîtiya Nîşkarê Kurd-Sûriya

Bêbuhar. Şînbû rîhan - gotin û awaz Bêbuhar.

Eman dilo - gotin û awaz Bêbuhar.

Gulîzî - gotin û awaz Bêbuhar.

Dilê min her bi ahîn e - gotin Bêbuhar - awaz mamosta Mihemed Eli şakir.

Sérîn tu cinara min î - gotin Bêbuhar awaz M.M. Eli Şakir.

Mehmûd Ezîz çû êzgeha kurdi li Bexdayê û stiran li wir tomar kirin.

Piştire Se'îd Gabarî derket. Hat cem min, min helbest danê.

Ew jî ev in:

Koçê mi bar kir. Hat xweş buhar. Bê bestx felek. Di tarî da.

Ew jî çû êzgeha kurdi li Bexdayê û stiran tomar kirin.

Min hunermend Mihemed Şêxo nas kir, min gelek stiran dan wî jî. Mîna:

Hebs û zindan. Ez bûm ferar. Sérîn tu cinara min î. Rabe ji xewê. Yarê şekir. Pismamo. Şeva tarî. Dayê (ez jî bi cî bim). Dayka dilovan. Eman. Eman. Çibkim bi can. Derdan ci ez dil jar ki. Koçê mi bar kir. Welat welet. Gulîzî. Eman dilo. Perwîn (gotin: Rêncber-awaz:Bêbuhar). Küba û Vêtnam.

Ü hindek stranbêjîn dî jî hene min helbest tev awazan daye wan wek Zubêr Salih, û Mistefa Xalid .....

Berhemîn çapkirî :

1.Zîndan helbest /1988. Pêşgotina: Dilawerê ZENGÎ.

2. Bang hebest /1997

3. Raperîn helbest /2002

4.Serxwebûn helbest/2006. Pêşgotina: İbrahim EL-Yûsuf.

5.Pêşketin helbest/2007

Ü gelek diwânên min yên ne çapkirî hene".

Di dawîya gotara xwe de, ez dikarim bîbêjîm gorbuhişti Yûsîf Berazi (Bêbuhar)ek ji siwarê helbesta resen ya kurdi bû. Diyar e, para mezin ji helbesten wî mina dara kenêrê bîhîn xweş in.

Bi rastî Bêbuhar, heta bi roja dawîn ji jiyana xwe, ji kar û xebata xwe nehatiye xwarê, digel ku ew bixwe ji malbakte xîzan û perîşan bû jî, lê ewê yekê tucarî nikari bû çavk

Keça Kurd a bi navê Fatima Ghadan, li Norwêcê bû namzeta Şaciwana vî welatî.

Keça Kurd Fatima Ghadan ku xelkê bajarê Mihabâdê ye û hemwelatiyê Norwêcê ye, ji bo pêşbirka şaciwaniya vî welatî bû berendam.

Li gel Fatima Ghadan bi giştî 12 jinen ciwan besdarê vê pêşbirkê dibin.

Derbarê besdarbûna vê pêşbirkê

Peyva wendayî

1	2	3	4	5	6	7	8
1 N	E	W	A	L	A	M	B
2 A	X	A	L	I	T	A	I
3 È	F	R	E	B	È	L	B
4 L	I	B	I	N	F	A	E
5 Y	E	E	Y	E	È	M	N
6 L	A	M	B	Û	K	R	E
7 A	K	Ş	Î	R	I	M	B
8 N	A	V	È	K	Û	Ç	E

Bibe çükê newala, nebe mirîsha nav mala. Axa li kêfê ye, mal li bin berfê ye.

Peyva wendayî: Ji 6 tîpan: Amûereke mûzîkê.

Hejmara bûrî

Tembûr

ASOYÎ

- Cengeke Kurdistan kire du parçê.
- Çirok û gotinê berê.
- Wekhev, şalyar.
- Ne bi tevayı (vajî), navekî kuran.
- Nivîsa mûzîkê.
- Kurê kur, zeman.
- Bêdengî û bêlivî, ji bo bersivdana bangê.
- Tersî kevin.

STÜNÎ

- Post, ji pesnên keçan.
- Kesê afirandinê dike.
- Lîs (bê dengdêr), ji berhemên rojnamegeriyê.
- Binê kiras, koma lîstikvanan.
- Bajarekî li Tirkîyê, rojeke heftiyê.
- Bavê pêxember İbrahim (vajî).
- Cureyeke desmalên jinan (vajî).
- Navekî keçan (vajî), dara tirî.

Kurdî	
Xweş e	معاشه
Hevkêşî	اشتراك
Pişkdarî	استئجار
Renexuri	تواطؤ
Pêlangêrî	نفق
tonêl	ازلام
destek	مطاف
Bêsinor	احتاج
Nerazibûn	اعتصام
Xweasêkirin	المقوض الأعلى
Karsiparteyê bala	

Federasyona Fitbolê ya Tirkîyê qebûl kir ku navê Diyarbakırspor bibe Kulûba Karê Sportif ê Amedê.

Federasyona Fitbolê ya Tirkîyê daxwaza berpirsên Diyarbakırsporê qebûl kir û bi vî awayî navê wê hate guhertin û bû Kulûba Karê Sportif ê Amedê anku Amedspor.

Serokê Kulûba Diyarbakırsporê Nurullah Erdem bi daxuyaniyê liiga 2 ya Tirkîyê de cîh digre.

Zübêjj

Rovî li rê gerya rê li
rovî gerya

Mamik???

Tilîyek danîn li erdê.. pir in ji vir heyâ
Serhedê..

Dipeyive bi navê Xwedê.. ew çi ye ?

bersiva 25an : kevçiyê xwarinê

Xaçerêz

1	2	3	4	5	6	7	8
1							
2						█	
3		█					
4			█				
5	█			█			
6				█			
7					█		
8		█					

Hejmara bûrî

1	2	3	4	5	6	7	8
1 N	A			K	U	R	I K
2	W	E	K		O	D	E
3 R	A	Z		A	J		S
4 Î	K			Î	N	A	K
5 S		E	V		N	E	H
6 I	R	M		T	E	V	N
7 P	A	R	T	Î		O	K
8 Î	S			Î	R	E	K